

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej... K 60—
za en mesec... K 5,50
za tiskarstvo... K 70—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej... K 60—
za en mesec... K 5,50
v spravi prejemov mesečno... K 4,50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto... K 10—
za tiskarstvo... K 15—

== Inserati: ==
Enostopna pettirista (50 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
preostor)
za enkrat... po 50 v
za dva-iz večkrat... 45,,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostopna pettirista K 1,
izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Jugoslavija in kolonije.

Ravno pred izbruhom svetovne vojske se je začela Avstrija zelo živahno zanimati za kolonialne probleme. Marsikaj nam je manjkalo, kar smo morali s težavo dobiti od drugod ali pa drago kompenzirati; z zavistjo smo gledali cvetoče kolonije sosedov. A kje kaj dobiti, ko je bil ves svet že razdeljen? Ena sama možnost se nam je nudila, možnost, udeležiti se likvidacije Turčije. Na zunaj njeni prijatelji smo na tihem barantali z zavezniki in z entento za turške provincije. In res smo prišli do nekakega zaključka. Severni del Male Azije naj bi bili dobili Rusi, južno od njih bi se vodili Angleži, sredina bi pripadla Nemčiji, Italija bi dobila Smirno in južne Sporange z zaledjem. Avstriji naj bi bila pa pripadla Cilicija, dežela v jugozahodnem kotu Male Azije, na poti iz nje v Sirijo. Jugovzhodne Cilicije je Sirija, stara postojanka v francoskih kolonialnih željah. Zakaj so ravno Avstriji prisodili Cilicijo? Zato, ker Avstrija ni bila kolonialna moč in bi po šest tako zelo važne dežele v njenih rokah ne pomenila nobenega ogrožanja miru tam okoli. Kajti katerakoli močna kolonialna država ima Cilicijo, tista gospodari na desno in na levo in je neprestana pretnja za mejaše. Mi bi pa ne bili nevarni.

Za staro Avstrijo oziroma za njeno obmorsko naslednico, za Jugoslavijo, je Cilicija pravzaprav sosed. Mi smo mediteranska država, država ob Sredozemskem morju, po današnjih pojnih bližine in razdalje ne dosti proč od Male Azije in Sirije. Mi bomo najbližja industrijska država onih pokrajin, evropski promet tja je posredovala cela desetletja naša prednica Avstrija. Tam dol je za nas možnost razvijanja širšega obzora.

Narodi ob morju imajo že sami po sebi vse drugo obzorje, kakor narodi v celini, morje je ona vez, ki jih napravi povsod domače in jih vleče ven iz kontinentalne malenkosti v svetovno širokopoteznost. Mi tega do sedaj nismo čutili, ker so nas s silo vleкли proč od edine poti, ki nas spaja s svetom. Pot na morje, torej pot do večjega blagostanja, večjih kulturnih dobrin in napredka sploh se nam pa vsili kar sama ob sebi, če moramo iti ven, če imamo svoje lastne kolonije. Žalostno znamenje našega obzora bi bilo to, če bi se ne menili ravno sedaj za kolonialni problem, ki je v vsakem oziru za moč obmorske države tako važen. Uspeh? Če je svet stari Avstriji prisodil dele Turčije, zakaj jih ne bi nam, zlasti še, ko se je plen entente

vsled poloma Nemčije nepričakovano povečal, zlasti kar se tiče Turčije. Ne smemo biti majhni, gledati moramo ven, tja, kjer je bodočnost. Čehi se zanimajo z največjo intenzivnostjo za kolonialno vprašanje in bodo uspeli, pa niso obmorska država. Poljaki govorijo o kolonijah, in ravno mi naj bi zaostali, ki smo po legi svoje države najbolj poklicani v to; posebno še, ker je naša obala v svojem bistvu — podnebje, značaj ljudstva itd. — prava sestra vseh obal ob Sredozemlju. Vrh tega bi v Ciliciji mi ne bili noben nevaren sosed drugim kolonialnim državam, iz istega vzroka, ki smo ga omenili pri Avstriji.

Da bi se tudi materialno izplačalo nastopiti v Ciliciji kolonizatorično, za to se ni treba prav nič bati. Kako bogata je bila Cilicija včasih! Mesto se je vrstilo za mestom, selo za selom. Turki so, kakor povsod, seveda vse zanemarili, a narava se ne da zatreti.

Lepo zaokrožena dežela rodi še sedaj vse, kar zmora mediteransko podnebje, bombaž uspeva tam, riž, cukrov trs, oranže in citrone in drugo južno sadje nas spominjajo na orientske pravljice. Riža pri nas ni, v Ciliciji bi ga dobili, bombaža nimamo, tam bi ga kultivirali, cukrov trs bi nam za prvi začetek dobrodošel, dokler ne vsklije pri nas domača sladkorna industrija. Rudarstvo še sedaj dosti prinaša, kljub turški vladi. Pri gorski vasi Bulgar dela od 134 nekdanjih jam sicer samo osem, a vendar producirajo vsako leto okoli 190 tisoč kilogramov svinca in okoli 1500 kilogramov zlata. Ljudi ima Cilicija manj kot Kranjska, velika pa je za štiri Kranjske, ljudi torej malo, manj kot včasih. Silno so pomešani: Turki, Armenci, Grki, Sirci, Kurdi, Tataři, Čerkesi, celo izlamski Bolgari itd. Vladoje bi torej ne bilo težko.

Sedaj, ko so se pričele mirovne konference, morajo naši zastopniki v Parizu prav posebno še poudarjati važnost kolonij za nas, morajo posvetiti kolonialnemu vprašanju vso pozornost. Pa ne samo ti paje, ampak res z verno in s prepričanjem. Pa bomo imeli uspeh in stobil bomo prvič v zgodovini ven na torišče svetovnega tekmovanja. To je vse nekaj drugega, kakor ozkosrčna kontinentalna politika, to je življenje.

Dr. V. Šarabon.

Belgrajsko pismo.

Belgrad, 22. jan. 1919.

V Belgradu postaja živ. Vsi ministri so tu razen dr. Korošca. Vrše se važna ministrska posvetovanja. Najvažnejši sklep

ministrstva je uvedba agrarne reforme v tem smislu, kot je bilo javljeno po jugoslovanskem dopisnem uradu v Belgradu. Današnja »Pravda«, ki simpatizira s srbskimi »naprednjaki«, povdarja, da je skupna vlada brez programa, ter da je nujno potrebno, da si ta široka koalicija strank ustvari jasn pozitiven program. Napada ekskluziviste na Hrvatskem, kjer, kakor pravi »Pravda«, »ima že vsak čevljar svojo stranko in svoj program.« Politična konstelacija strank v kraljevini se razbistruje. Konture postajajo ostrejšje. Med »Samoupravo«, glasilom starih radikalcev, in med opozicijskim blokrom se vrši ostra polemika. Posebno ostro piše »Samouprava« ter organ, ki stoji na strani »samostalcev«, »Večernje Novosti«. Tudi socialistične »Radničke Novine« pišejo v ostrejšem tonu. Med strankami se drži le še novi, sedaj najbolj urejevani dnevnik »Epoha«, o katerem trde stari radikali, da je glasilo vojnih dobičkarjev.

Dr. Žolger je odpotoval v Pariz. V smislu sklepa ministrskega sveta ostane dr. Žolger poleg Pašića in Trumbića na mirovni konferenci tretji delegat. Samo če bi italijanska vlada ugovarjala proti njemu, kot bivšemu avstrijskemu ministru, bi bil imenovan za delegata kak drugi Slovenec.

Včerašnja »Samouprava« je prinesla daljši članek o našem boju za Trst in Gorisko. Tudi drugo srbsko časopisje se živo zanima za slovenske narodne zahteve in nič ne prikriva svojih simpatij za Slovence v njih boju proti italijanskemu imperijalizmu. Medtem ko se nekateri hrvatski časopisi obnašajo glede naših zahtev na Trst in Gorico zelo hladno ali izražajo celo razne pomisleke, je večina srbskih strank iskreno zavzeta za ohranitev neokrnjenega jugoslovanskega ozemlja. Srbija, ki je sama čutila, kaj je sužnost in ki se je te sužnosti znala otresti, razume našo borbo.

Te dni je došel v Belgrad zastopnik Slovenije v ministrstvu za prehrano gosp. ravnatelj Janko Jovan, ki po mnenju belgrajskih srbskih krogov kot najboljši strokovnjak vrši pridno svoje delo. Upati je, da bo v najkrajšem času vprašanje prehrane Slovenije ugodno rešeno. Preskrba za Slovenijo je dosedaj popolnoma zagotovljena.

Te dni se mudi v Belgradu prof. dr. Hlešč. Bil je sprejet od regenta v avdienci. Danes je priobčil v »Pravdi« člančič o odnosih med Srbi in Slovenci. Jutri odpotuje zopet v Ljubljano.

Istotako so se mudili med nami zadnje dni naši legijonarji, ki so se bojevali na

Ruskem v srbski armadi. Med njimi starešina »Zarje« dr. Kotnik, ki se je že vrnil v Ljubljano. Pripovedovali so nam mnogo in z zadoščenjem so sprejeli vest, da je znani srbski poveljnik, ki je organiziral v Rusiji jugoslovanske legije, general Živković, upokojen.

Prefekli teden se je vrnil iz Soluna preko Niša v Belgrad poveljnik srbskega orožništva polkovnik Vukasović-Stibič, Slovenec, doma iz Vrtovine na Goriškem Vipavskem. Mož je čil in zdrav in je zelo vesel, da more vršiti svojo službo med Slovenci, kamor mu je tako dolgo hrepenelo srce. Odpotoval je v Ljubljano v posebni misli.

Belgrad je središče življenja. Tu se mudi vse polno francoskih, angleških, ameriških in drugih žurnalistov, med njimi je najbolj interesantna prikazen švicarski Francoz vseučiliški profesor Reis, ki je ves čas vojne bil pridelen srbski armadi kot poročevalec in je spremljal srbsko vojsko na njenih težkih in zmagovitih potih. Reis je član mednarodne komisije, ki je preiskavala bolgarska grozodejstva v Srbiji.

Kako je stališče Srbov proti Bolgarom? Neki voditelj Pašićeve staroradikalne srbske stranke mi je naglašal, da se ne more misliti v bližnjem času na spojitve Bolgarije z Jugoslavijo, ker so »rane še pregluboke«. Toda splošno je jedro srbskega naroda za priklonitev Bolgarije k Jugoslaviji in vsakdo ve, da mora do tega v doglednem času priti.

Ves razvoj sedanjih političnih organizacij v Srbiji dokazuje jasno, da je politika slovenskega ljudstva, združenega v Vseslovenski ljudski Stranki, popolnoma na pravi poti.

Po taboru »Svete vojske«.

Izredno vesel pojav je bil, da so bili na nedeljskem taboru »Svete vojske« zastopani vsi sloji in vse stranke ter je vse presinjala ena vzvišena misel, da je z združenimi močmi treba narod moralno dvigniti. Srbski častnik in kapucin, socialistični poverjenik in duhovnik, zastopniki Orla in Sokola, mestna dama in kmetsko dekle — ta pestra slika nam nudi veselo poročstvo, da moralni čut v našem narodu ni zamrl. Odločne izjave zastopnikov raznih korporacij: Orlov in Sokolov, učiteljska obeh strank, društva zdravnikov in profesorjev, dija-

LISTEK.

Ivan Bežnik:

Boljševik.

Nikar me ne izprašujte, kaj je boljševik. Boljševik je vse, kar laže, krade, rop, požiha in skrini. Boljševik je vse, kar grize, bije, tolče, mori in strelja. Boljševik je vse ono, kar je združeno s hudobijo, blaznostjo, gorjani in grozo. Če je pogažen otrok na cesti, če je vržena umetnina na tla in zdrobljena v koščke, če je zasajena zastava svobode na poslopje, če je govorjen razvzemajoč govor o enakosti in bratstvu, če je oskrunjena deklica pred očmi starišev, vse — boljševik...

Bojim se, da ne veste, kaj je ta beseda, vihar od vzhoda, nov tok, ki je presinil najvišje plasti.

Bil sem v deželi boljševikov, ob zibel njegovega rojstva. Po zasneženi pokrajini smo marširali mimo crknenih konj in pod krakajočimi črnimi oblaki vranov cel dan, in podili boljševike, »nevarnost za zapad«, pred seboj, a nismo videli niti enega.

Zvečer smo sedeli v prijazni ukrajinski hiši in se greti ob čajju. V kotu je bila skrinja, pozlačena, okinčana s cvetjem in zastorci iz čipk kot oltarček, pred njo je gorela večna lučka. Sveti Nikolaj nas je gledal mračno iz bogatega zlata, sv. Peter tudi. V kotu je stala bela postelja, ob ognjišču je pestovala gospodinja.

Samovar sredi mize, lep samovar, je kipeł. Strežnica nam je točila v kozarce, ponujala kruha in prigovarjala z odkritim obrazom. Kdaj smo se že videli? Odkdaj so naši bratje? Ali smo jim prišli v odrešenje?

Pa se je bsmelil najmlajši, najboljši plah, in je dejal: »Kje so boljševiki? Mi preganjamo boljševike.«

Družina nas je pogledala. Za trenutek je nastal molk. Nato je dejal gospodar, čigar roka nam je nalivala čaja, z nasmehom in polglasno.

»Boljševiki smo mi vsi. Boljševik sem jaz. Boljševik je moja žena. Boljševik je ta le...« in pokazal je na dva meseca staro dete v naročju.

Vzeli smo čaj iz njegovih rok in rdeč gledali v njegov lep porastli obraz, ki je gorel prepričanja.

»Boljševiki hočemo pravice, miru, razdelitve zemlje, tega, da bomo mogli živeti mi in naši otroci. Radi otrok smo boljševiki...«

Otrok se je zacmeril, mati ga je za-ujčkala. Pili smo in govorili o dolgi strašni vojni, o pravici in modrosti...

Tako sem videl prvič — boljševike.

To so me potegnili!

Spisal Mack Twain.

Ni ravno prijetno, če se pokažeš v slabi luči, no pa tu pa tam čutiš neko olaj-

šanje, če priznaš jasno resnico. Tudi jaz želim, da bi si olajšal dušo, no po mojem mišljenju me bolj žene k temu to, da obtežim nekoga drugega, a ne da z balzomom izlečim svoje ranjeno srce. (Čeprav ne vem, kaj je to balzam, mislim, da je to pravi izraz, ki ga moram porabiti ob ti priliki.)

Čitatelj se morda spominja, da sem pred nekoliko časa predaval za mlado gospodo v nekem društvu v Njujorku.

Popoldne istega dne sem se spustil v razgovor z enim od te mlade gospode, ki mi je pripovedoval, da ima ujca, ki mu je iz tega ali onega razloga popolnoma izgnil vsak izraz čustva. In s solzami v očeh je pristavil ta mladi gospod: »Oh, da mi je mogoče videti ujca, da se samo enkrat nasmeje! Oh, da bi ga videl jokati! Bil sem ganjen. Rekel sem mu: »Pripeljte ga k predavanju; gledal bom, da ga oživim.«

»O, ko bi mogli narediti to, vas bi naša družina blagoslovila na veke, on nam je tako drag, tako mil. Oh, moj do-brotnik, ali se resnično nadejate, da ga boste pripravili do smeha? Ali ste resnično zmogni, da zvbite blago solzo na osušene njegove oči?«

Bil sem globoko ganjen. »Moj sin« sem mu dejal, »samo pripeljte mi tega starega gospoda. V predavanju imam nekaj takih šal, da ga moram spraviti v smeh, če je sploh zmožen smejati se; če bi to ne pomagalo, imam nekaj takih, ki bi ga spravile v jok ali ga umorile. Eno ali drugo.«

Mladič se je zahvalil in pripeljal ujca. Poseedel ga je v drugo vrsto, uprav nasproti mene in jaz sem začel. Poskušal sem z nedolžnimi stvarmi, potem s pretiranimi; pravil sem zlobne šale in solil z dobrimi; dražil sem ga s starim in ga napadal z najnovejšimi od vseh strani; ugrl sem se in ga začel naskakovati od desne in od leve, od spredaj in od zadaj; vznemil sem se s tem postopanjem, razbesnil se, izmučil, obolel, podivjal; no, on se ni ganil — izvalil mu nisem ne nasmeška, niti solze. Niti sence kakega smeška, niti sledu rose na očeh! Kot bi me bila udarila stre-la. Končal sem predavanje z običajnim krikom, v divjem izlivu humorja in vrgel v obraz sijajno, nečloveško šalo!

Skrusen in polmrtev sem se zrušil na stolico.

Predsednik društva je skočil k meni, in mi pričel močiti glavo z mrzlo vodo ter me vprašal: »Zakaj ste se proti koncu predavanja tako razburili?«

Odgovoril sem:

»Hotel sem, da onega starega gospoda tam v drugi vrsti spravim v smeh.«

»Ah,« je dejal predsednik, »tedaj ste se mučili zaman, ker je gluh in slep kot drvolc.«

Ali je bilo lepo, da me je ta mladi gospod tako potegnil? Vprašam te, dragi čitatelj, kot človeka in brata, ali je bilo lepo, da me je tako potegnil?

štva srednjega in visokošolskega, da se hočejo z vsemi silami boriti zoper strast pijančevanja, so bile dragocene. Zastopniki naših oblasti niso bili posebej vabljani; da so vkljub temu, iz lastnega nagiba, prišli na shod in zagotavljali svojo pomoč v našem boju, je tem več vredno. In da je vsa poštenomisleča javnost naše stremiljenje spremljala s takimi simpatijami, to nam daje upanje, da se bo pričela nova doba v boju proti alkoholizmu.

Sveta Vojska čuti potrebo, da izreče javno zahvalo govornikom in udeležnikom ter vsem, ki so k uspehu Tabora pripomogli; posebej še našim listom, ki so nam mnogo udeležnikov privabili. Saj je pa tudi potrebno pri tem delu sodelovanje vseh dobromislečnih! Kajti povodenj je tako silna, da, če se za-jezi na eni strani, hoče udariti čez jez na drugi. Zato moramo graditi vsi na vseh koncih obenem. Zato se s samim nedelj-skim shodom ne smemo zadovoljiti, da ne bo vse skupaj le velik slamanat ogenj! In zato želi Sveta Vojska zdaj stopiti v ožji stik z vsemi faktorji, ki so poklicani ali pa pripravljeni na tem polju narodne kulture sodelovati. O obliki sodelovanja se pogovorimo. Sveti vojski je vse enako: ali se ji hoče pridružiti vsi bojovníki brez razli-ke, ali pa si hoče vsaka stranka stvoriti svojo protialkoholno oziroma etično orga-nizacijo, da korakoma ločeno, a udarimo skupno. Vsi slovenski sobojovníki pa ho-čemo v isto plemenito svrhu stopiti v stik s Hrvati in Srbi. Že pretekli tork sta dva zastopnika naše Svete Vojske imela dogo-vore s poklicanimi krogi v Zagrebu. O prvi priliki pa se bodo ti dogovori nadalje-vali v Beogradu, da ves naš jugoslovanski narod dvignemo moralno.

Opozorjena bodi vsa slovenska jav-nost, ki je pokazala zanimanje za naše ideale, tudi na naše strokovno glasilo »Zlato dobo«. List te vrste za naše razmere nima sicer tako malo naročnikov — 2700 — a vendar premalo, da bi mogle njegove ideje prodrati med širše plasti ljudstva. To pa je ravno nujno potrebno, ako hočemo, da naše osrečujoče ideje med narodom prodrejo. Zato so strokovnjaki vseh vrst in strank, zdravniki, vzgojitelji in drugi vpludno vabljani, da bi hoteli pri listu sodelovati, da naredimo iz njega do-stojno revijo za gojitev etične kulture slo-venskega naroda. Vsi drugi pa naj z obil-nejšim naročanjem podpirajo to stremilje-nje! Posebno naj bi ne bilo nobene šole in nobenega društva kakršnekoli barve brez tega lista. Cena letos 5 K. Naslov: Uprav-ništvo »Zlate dobe«, Dobrodolna pisarna v Ljubljani.

Poročilo o Taboru — kakor je neki list izrazil željo — bo izšlo kajpada tiska-no. Prijatelji našega svetega boja pa naj skrbijo, da se bo med narodom res raz-širilo.

Bodimo prepričani, da ko enkrat pre-magamo sovražnike domovine, nimamo nujnejšega pa tudi plemenitejšega dela, ka-kor dvigniti naš narod moralno, gojiti kul-turo srca med ljubljenskimi rojaki.

»Sveta Vojska«.

Goriško mesto.

Gorizia italianissima, to je sedaj vojni krik Italijanov, ki se dostavljajo: Za sedaj in za vedno! Zdi se, da so popolnoma po-zabili na številke zadnjega ljudskega štetja.

Po tem uradnem ljudskem štetju je, štela Gorica 11.312 Slovanov, 14.812 Ita-lijanov in 3238 Nemcev. Toda pri tem je vpoštevati, da je kljub izvršeni reviziji ostalo še mnogo stvari v ljudskoštevem operatu nepopravljenih. Po naših zasebnih podatkih, ki si jih je preskrbel leta 1910. goriški Narodni odbor obeh strank, in ki so precej zanesljivi, je znašalo število goriš-kih Slovencev skoro 14.000, vsled česar se zmanjša število Italijanov za približno 20 tisoč.

Pri tem pa je vpoštevati še nekaj. Gorica kot taka obsega le to, kar je od nekdanj spadal k goriškemu mestu. Te-kom časa pa se je razširila, nastala so veli-ka in obširna predmestja, oziroma so se najbližje vasi združile faktično z mestom. Ako bi ne šlo za narodnostno premoč Ita-lijanov v goriškem mestu, bi se bila ta predmestja brezdvomno že zdavnaj zdru-žila v upravno celoto z mestom samim.

Ta predmestja so: Solkan, ki je v ne-pretrgani zvezi z Gorico. Goriški državni kolodvor leži deloma na goriškem, deloma na solkanskem ozemlju. Ravno isto je s St. Petrom, ki je zlasti z novo blaznico nepo-sredno zvezan z mestom samim. Podgora je v nepretrgani zvezi z mestom, in zlasti velike tovarne podgorske, ki tvorijo gospo-darsko enoto, ležijo deloma v Gorici, de-loma v Podgori. Tudi Pevma je faktično samo del goriškega mesta. Tudi Štandrež je v neposrednem stiku z mestom, ki ga vežejo z njim zlasti južni kolodvor in pa številne vojašnice goriškega mesta, ki le-žijo deloma na Goriškem, deloma na štand-reškem teritoriju.

Prebivalstva v teh predmestjih je bilo: Solkan 3076, St. Peter 1725, Štandrež 1738, Podgora-Pevma 3545, skupaj 10.084. Od teh je bilo Italijanov samo 256.

Gorica s predmestji je tedaj štela 21.140 Slovencev in 15.063 Italijanov. To po uradnem ljudskem štetju!

Če se objektivno presoja vprašanje go-riškega mesta, je treba priznati, da se ne sme vzeti mesta samega kot takozvanega city v poštev, marveč je treba za podlago računa vzeti vse to, kar tvori gospodarsko celoto. In tu ni nobenega dvoma, da je Go-rica slovensko mesto, ki tvori del sloven-ske Goriške.

Zadnje dejanje koroško-slovenske tragedije.

KOMISAR SMODEJ O POLOŽAJU NA KOROŠKEM.

Maribor, 25. jan. Naš mariborski po-ročevalec je imel razgovor z voditeljem Koroških Slovencev, komisarjem Smode-jem, ki se je o položaju na Koroškem iz-razil tako-le:

»Nemci so hoteli za nas neugodni vo-jajski polczaj na Koroškem po svoje izra-biti in pri pogajanjih v Gradcu pogoje eno-stavno diktirati. Slovenci seveda smo to odklonili. Na zapadni strani Koroške na-ša stvar sicer slabo stoji, ker so nas Nem-ci potisnili ob kranjsko mejo; a na vzhodu, pri Velikovcu in Dravogradu, stojimo trd-no in neomajno. Nemci so bili pripravljeni umakniti se iz velikovškega in šentpavel-skega okraja pod pogojem, da se mi umak-nemo iz Velikovca in jim prepustimo on-di upravo. To smo morali odkloniti, ker je bilo za nas nesprejemljivo. Zahtevali smo, da smejo slov. begunci vrniti v kraje, zasedene po Nemcih, in da tamkaj ne sme-jó vršiti volitve v nemško - avstrijsko na-rodno skupščino. Nemci pa so beguncem prepovedali povratek ter so odklonili pred-log, naj se Slovencem zjamči svoboda. Nemci so s tem dokazali, da nočejo spo-razuma, marveč le nasilstva proti Sloven-cem.

Polkovnik Miles je želel čim več svo-bode ne le za Slovence, marveč tudi za Nemce, a Nemci so tudi to odklonili, od-klanjajo povratek beguncev in varstvo svobode. Napravili so še več. Slovenske begunce, ki so se vrnili, so pretepali, vzeli jim vse premoženje, jih zasramovali in are-tirali. Spravili so jih v Celovec v jezuitsko vojašnico, od koder so jih izpustili še-le na posredovanje ameriške misije. Toda po-gnali so jih kot roparje proti Področici. Tam so jih nemške tolpe napadle, prete-pale in mnoge izmed njih zopet zaprle.

Kljub obojestranskemu dogovoru so Nemci prelomili premirje. Radi tega ne gre Nemcem prav nobena vera, nobena pogodba jim ni sveta, merodajna jim je le sila in okrutnost.

Naših beguncev ne puste nazaj na Ko-roško, da ne bi ljudstvu povedali, da pri-dejo Američani proučevati žalostne koroške razmere. Te dni so spravili Nemci po vsem zasedenem ozemlju pokoncu vso nemškutarijo, ki naj bi »farbala« ameri-riško misijo kolikor se bo dalo. Tako Nemci razumejo samoodločbo. Povsodi po-birajo podpise. Kdor se noče podpisati ga poženo iz njegove lastne hiše in zapro. Pritisk na naše ljudstvo je srdit in nepo-pisen.

Kako bodo Američani razsodili, ne moremo še reči. Opravičeno pa lahko pričakujemo, da bodo Američani poučeni o nemškem nasilju in o krivicah, ki se nam gode. Povdarjam pa, da ta razsodba ne bo nikak prejudic za rešitev koroškega vprašanja na mirovni konferenci. Nemcem je le za to, da bi se kolikor mogoče še dolgo vzdržali in da bi prešli še kolikor mogoče veliko slov. krvi. Povdarjam, da bodo tuji Američani težko takoj spoznali naš mučni Končni uspeh pa bo gotovo naš. O tem sem popolnoma prepričan. Zatorej, slo-venski Korošci, povem Vam, da se sedaj odigrava zadnji prizor tragedije na Koroškem. Kvišku srca, pokoncu glave!

General Maister sloven-skim vojakom.

Maribor, 25. januarja. General Maj-ster je izdal naslednji oklic:

Mojim vojakom! Nemško časopisje je v zadnjem času moja uradna poročila o stanju položaja na slovenskem štajerskem popolnoma mistificiralo in prineslo v tako pokvarjenem tekstu, da se mu pozna na-men, hujskati z vsemi sredstvi zoper nas. Štajerski deželni glavar, dr. pl. Kaan, se je 22. t. m. v seji nemškega štajerskega deželnega odbora tudi obregnil ob nas ter izjavil, da ne more prevzeti nobene odgo-vornosti za nadaljnje zadržanje nemške »Volkswehr« — narodne brambe. S tem pa je začel tudi on, sicer predno, ven-dar tako očito hujskati, da vsodbode nemške vojske k enakim samovoljnim na-padom, kakor smo bili doživeli pred nekaj dnevi na Lučane.

Vojski, mi se bomo tudi nadalje vzdr-žali vsakega izzivanja in pokažemo tudi v bodoče svetu, da smo pravi jugoslovanski vojski, ki v vsakem oziru presegajo tuje vojaštvo. Tudi nadalje se bomo držali na-šega načela, da po nepotrebnem ne bomo prelivali krvi. Toda eno izjavljamo z vsa

odločnostjo: Če bi po hujskariji nemškega lažnjivega časopisja in po besedah nem-škega deželnega glavarja dr. pl. Kaana vsodbujena nemška narodna bramba ho-tela zopet enkrat napasti naše postojanke, jim bomo z vso energijo in brez vsakega neumestnega prizanašanja za vedno izbili voljo in veselje do enakih dejanj!

Pozivljam Vas vse svoje vrle vojske, da varujete z isto močatostjo in žilavostjo severno mejo naše svete Slovenije ka-kor doslej in da se zavedate, da gledam jaz in ves jugoslovanski narod s polnim zaupanjem na Vaše veliko in odgovorno domovinsko delo!

Stojte kakor skala in branite, kadar Vas bom klical, last in čast naše domo-vine. V to ime Vam pošiljam svoj jugo-slovanski pozdrav!

Mednarodna komisija v Velikovcu.

ZASLIŠAVANJE BEGUNCEV V PONE-DELJEK.

Maribor, 25. jan. Nocoj so se peljali skozi Maribor—Gradec hrvatski profesor Šenoa, major Andrejka, dr. Müller, dr. Žer-jav in komisar Smodej, ki bodo v Gradcu kot veččaki poročali ameriški misiji o po-ložaju Slovencev na Koroškem s posebnim ozirom na določitev demarkacijske črte.

V ponedeljek, 27. t. m., bo ameriška misija v družbi s temi veččaki v Velikovcu na Koroškem zaslišavala vrnivše se be-gunce.

Italijani leta 1916. in 1919.

Dne 26. junija leta 1916. so vrgli Ita-lijani v naših krajih iz letal mnogo leta-kov, v katerih so razglašali: »Rumunski, češki in slovanski vojski, veselite se! Tudi za vas bije velika ura osvobojenja. Konč-no bodete iztrgani iz tiranstva Mažarov in Nemcev, ki vas tlačijo že stoletja. — Mi ne maramo vaših zemelj in vaših hiš; dati vam hočemo samo mir in svobodo. Ne žrtvujte svojega življenja za vaše tlačitelje! Pridite k nam, ki smo vaši bratje, vaši osvoboditelji!« — In danes? Ti naši osvoboditelji, ki ne ma-rajo naših zemelj in naših hiš, so večji tlač-itelji našega ljudstva, kot so bili Nemci in Mažari. Kje je tista svoboda in tisti mir, ki so nam ga obetali?

O razmerju med Italijani in Francozi

piše tržaški »Lavoratore« sledeče značilne vrstice:

Naše časopisje je v stiski, ker nam naši zavezniki ne kažejo dovolj naklonje-nosti v kompliciranih vprašanjih, ki so v zvezi z mirom. Zlasti je mnogo pritožb, ker Francija ne upošteva dovolj naših vo-jajskih zaslug. Res je, ti naši prijatelji nas smatrajo za uboge sorodnike. Francija je imela pa sploh o sebi vedno zelo visoko mnenje. Samo epidemični kretinizem, ki ga je povzročila vojna, je vzrok, da je na-stala bajka o Nemčiji, ki je imela baje samo manjšo pridobiti si svetovno gospo-dstvo, ker je bila prepričana, da je prvi narod sveta. Kje pa je ostal francoski šo-vinizem?

Francija je tako višje stališče vedno zavzemala, seveda še bolj proti onemu narodu, ki je to bolj zaslužil, še v večji meri, ker se je obnašal bolj provincialno v pozah parvenija.

Kadar smo se ji laskali, nas je zani-čevala kot priliznjence; če smo si izbrali drugo ljubezen, nas je sovražila kot izda-jalce. Če smo bili revni in šibki, smo bili tepci (macaroni). Če smo pokazali moč in postali nasproti njej nekoliko upnika, nam je kazala v naših odnosih prav posebno čustvo, mešano z razžaljenim ponosom in z zavistjo, ki ga pozna psihologija pod imenom »mržnja dolžnikov«.

Toda brez ozira na posebno mišljenje tega naroda, na stoletne medsebojne raz-mere, na politiko, ki je bila včasih suženj-ska, včasih zaničujoča, moramo povdar-jati sledeče: Kako moremo zahtevati, da ceni Francija naše napore in vojaške uspe-he, če je naše časopisje skozi 4 leta be-račilo za vsako majhno hvalo, ki smo jo našli v francoskem tisku na čast našega orožja...

Naše časopisje nima nič italijanskega, kajti navajeno je biti ali nemško, ali fran-cosko, ali japonsko, ali američansko, ka-kor so pač bila borzna poročila. In to ča-sopisje je moralo med vojsko prevzeti vi-soko nalogo zastopati Italijo nasproti za-veznikom. Ni znalo biti italijansko s skromno trdnostjo in zavezniki s pri-srčnim ponosom. Hitelo je z vso naglico čistiti čevlje novim prijateljem. Marsikdo se je pustil kupiti, da se je prevrgel od pristaša trozeve v prijatelja entent. In marsikdo je sprejemal, če je bil, franke, do-larje ali pa šterlinge z bolj mednarod-no nepristranostjo.

Veseli nas, da čujemo iz ust nepri-stranskega italijanskega vira pravo mne-nje o italijanskem časopisju, s katerim se moramo vsak dan prerehati.

Iz Jugoslavije.

Kralja Petra zadela kap.

»Večerni list« prinaša naslednje iz-virno poročilo:

Zemun, 24. jan. Kralja Petra, ki dolgo časa boleha in je zadnje dni zelo oslabe-l, je že drugič zadela kap. Ko je prestolona-slednik Aleksander dobil to obvestilo, se je takoj odpeljal iz Beograda k očetu na Fa-leron, dasi mu je bilo težko pustiti državne posle.

Vsled naglega odhoda prestolonasled-nikovega so se razširile govorice, da gre regent v Pariz in na mirovni posvet. Te govorice so brez podlage, ker vprašanje o mednarodnem priznanju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev še ni rešeno.

Srbija zvesto za slovenske zahteve

»Večerni list« poroča:

Zemun, 24. januarja. Včerajšnja bel-grajska »Epoha« prinaša na odličnem me-stu zadnji govor dr. Korošca v Ljubljani in podčrtava tisti odstavek, kjer pravi dr. Korošec, da nimajo naši odposlanci po-oblastila, podpisati mirovno pogodbo, če bi imela Jugoslavija izgubiti Trst in Go-rico.

Velikanska večina srbske javnosti v kraljevini je glede Trsta in Gorice odloč-no na naši strani ter proglašala slovenske zahteve za skupne zahteve države SHS.

Prelumski Slovenci prosijo Jugoslovijo, naj jih osvobodijo.

»Večerni list« poroča:

Ljutomer, 25. jan. Slovenci iz okolice Beltincev so se zbrali 23. t. m. pri nekem kmetu in so sklenili, da prosijo generala Maistra, naj pride s svojo armado očet prekmurske Slovence mažarskega in ži-dovskega jarma. Deputacija, ki naj bi izro-čila generalu Maistru tozadevno spomeni-co, se je nameravala pri Bistrici onstran Ljutomera s brodom prepeljati čez Muro. Mažari, njim na čelu poturica Tkalec, pa so to deputacijo blizu broda zajeli in vse tri uklenjene odpeljali nekam na Mažar-sko. Vrgli so jih zvezane na nek navaden voz, kjer so morali ležati na trebuhu, Ma-žarski vojski so med potjo te siromake ta-ko grozno pretepali, da se je daleč okoli slišalo kričanje in vpitje na pomoč.

Aretirani nemški hujskači.

Špilje, 25. januarja. Danes so stražniki v okolici Špilja in St. Ilja prijeli celo vr-sto nemških hujskačev, ki so hujskali pro-ti Jugoslaviji, agitirali za Nemško Avstri-jo ter v ta namen pobirali podpise. Štiri izmed teh hujskačev so nocoj odvedli v Maribor in jih izročili sodni oblasti.

Italijani na naših tleh

Italijani pustili.

Knin, 25. jan. (Lj. k. u.) Enako, kakor so svojčas Benečani ogolili vse naše pla-nine, tako dandanes italijanska akupacij-ska vojska zaporedoma uničuje gaje in go-zde naših najlepših šetalšč. Na periferiji Knina sekajo brez usmiljenja drevesa in jih vsak dan odvažajo za kurivo svoje voj-ske. »Konje«, »Borič« so žrtve tega seka-nja. Ako pojde tako dalje, bodo v krat-kem vse šume naše lepe okolice uničene. Da si oskube suha drva, pulijo iz ameri-čanskih vinogradov kole in tako delajo posestnikom neizmerno škodo. Hišo ugled-nega starine Božidarja Novakoviča so dva-krat prebrskali do najmanjšega drobiža. Premetavanje so izvršili častniki, dočim je bila hiša na okoli zastražena po močni četi vojakov z nasajenimi bodali. Zaradi »Var-nosti« niti mitraljez ni manjkalo. Zakaj so to storili, niso povedali z nobeno besedo. Tudi ta čin italijanske vojske proti starcu in stari gospodini, ki sta bila ta čas sama doma, je naredil mučen vtis. Doslej so oplenjene hiše Lovriča, Vojsodiča, Rudan-ka in Mariča. Prijeli so dr. Grgo Bogiča, učitelja Bečkerja in Jovo Beriča ter jih od-vedli v Šibenik.

Italijanska nasilstva.

Vrboška, 19. januarja. (Lj. k. u.) (Za-kasnelo.) Včeraj se je tukaj dogodilo, kar smo že zdavnaj pričakovali od Italijanov. Nahujskani od nekaterih naših odpadnikov so jeli ravnavti po vzgledu svojih rojakov v drugih naših podjarmljenih selih. Včeraj je mladenič Andrija Pavičič, gredoč iz Jelše proti Vrboški (na otoku Hvaru) srečal pet ali šest italijanskih vojakov. Ko so videli, da ima na prsih ameriško zastavo, so ga obkolili in mu strgli zastavico. Popoldne je prišel stražmešter v hrvatsko čitalnico in zahteval, da se snamejo vse hrvatske, srbske in slovenske zastave.

Rogoznica, 24. januarja. (Lj. k. u.) Preteklo nedeljo so Italijani na privatnih hišah siloma izobesili italijanske zastave. Hišni posestniki so brez uspeha protesti-rali. Zaradi tega je nastalo tako silno ogor-čenje, da je vse prebivalstvo navzlic golih bajonetov energično demonstriralo. kora-

kalo po selu, pelo jugoslovanske pesmi in vzklikalo kralju Petru. Italijani so se bali resnega spopada s prebivalstvom in so sami sneli zastave. Finančna straža, ki je odbila zahtevo, da se pokorava italijanskemu poveljstvu, je bila razorožena in internirana v vojašnici, kjer jo stražijo karabinerji. Drugi dan se je pri vходу v luko pojavila angleška zastava. Italijani so besneli in hoteli po silii izvedeti, kdo jo je izobesil, toda zastoni. Zastava še plapolala.

Split, 25. januarja. (Lj. k. u.) Italijani so v Jelši zaprli uglednega starega književnika Jurija Carića. Pretaknili so mu vso hišo in odnesli spise privatne in književne vsebine, da jih prouče, kakor pravijo. Vso noč je prebil pod njihovo stražo, rjutrjaj so ga odvedli v Starigrad in od tam v Šibenik. Postopali so z njim brutalno in nečloveško.

Šibenik, 22. januarja. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Parobroda »Nada« in »Obrovac«, društva »Dalmacije« sta odpotovala prvi v Zader, drugi v Škradin z mednarodno zastavo na zadnjem delu ladje in z italijansko zastavo na drugem jamboru. Medtem je došla naredba, da se zamenja italijanska zastava z mednarodno. Italijanom je bilo težko, ko so morali naenkrat sneti italijansko zastavo.

Mirovni posvet.

Pariz, 24. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas objavlja nastopno uradno poročilo: Po zborovanju najvišjega vojnega sveta so imeli predsednik Wilson, ministrski predsedniki, ministri za zunanje stvari Anglije, Francije in Italije ter zastopniki japonske vlade kratko sejo. Sklenili so, da se objavi in brezlično brzojavi nastopna izjava: »Vlade, ki so se zbrale, da ustvarijo med narodi trajen mir, so ginjene po vesteh, ki jim prihajajo iz različnih dežel Evrope in iztoka. Te vesti javljajo, da se ponekod rabi sila, da se zasedejo ozemlja, o katerih usodi ima samo mirovna konferenca odločevati. Vlade menijo, da morajo svariti in izjaviti, da škoduje vsaka zasedba s silo največ onemu, ki porablja taka sredstva. Oni, ki porabijo silo, zbujajo domnevo, da dvomijo na pravici in pravičnosti svojih zahtev, da hočejo nadomestiti dokaz pravice z zasedbo in da hočejo svojo suvereniteto ustvariti na sili in ne na narodni ali plemenski skupnosti ter na naravne vezi, ustvarjene po zgodovini. S tem izgube pravni naslov, ki bi ga mogli kasneje uveljaviti, in kažejo, da ne zapuajo mirovni konferenci. Ako žele pravice, se morajo odrediti vsaki sili in predložiti svoje zahteve mirovni konferenci. Na tak način, ki ne dopušča nobenega dvoma o njihovi dobri veri.« — Prihodnja seja bo v petek ob treh popoldne.

Pariz, 24. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Najvišji medzavezniški svet se je dopoldne v ministrstvu za zunanje zadeve sestel k seji, ki so se je udeležili tudi zastopniki alirancev v vojnem svetu v Versaillesu.

Zveza narodov.

Rotterdam, 24. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Glasom lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja »New York World« iz Pariza: Načrt za zvezo narodov odklanja podmornice kot vojno sredstvo in zahteva od vseh držav, ki bodo podpisale pogodbo, da uničijo vse orožje te vrste. Angležem in Amerikancem niso nikakor po godu zahteve francoskih vojaških krogov po levem Renskem bregu, kakor tudi ne zahteve Italijanov po vzhodni Jadranski obali.

Iz Češke.

Boljševiški list na Češkem.

Praga, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V Trebiču, rojstnem kraju dr. Smerala, je izšla prva številka lista, ki se je proglasil za boljševiškega. List se imenuje »Jiskra« in ima tole geslo: Mala iskra, velik ogenj. List je uradni organ čehoslovaške socialne demokracije. V prvi številki je priobčil Ljeningov govor meseca novembra 1918 in članek Mune o boljševizmu.

Vprašanje Požuna.

Praga, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad je pooblaščen izjaviti, da so vse vesti dunajskih listov, zlasti »Neue Freie Presse«, ki pravijo, da je komisija zaveznikov pripoznala nemškodržarski značaj mesta Požuna in da je dala čehoslovaški vojski povelje, umakniti čete iz Požuna do 25. januarja, na prosto izmišljene.

Nemška Avstrija.

Narodna skupščina.

Dunaj, 25. jan. (Lj. kor. u.) Dun. kor. urad poroča: Narodna skupščina je razpravljala o poročilu narodno-gospodarskega odseka glede zakona za odpravo delavskih knjižic in za upravičeno odpuščenje delavskega razmerja po delavcu. Predlogo so sprejeli v prvem, drugem in tretjem branju. Na koncu se je državni tajnik Mayer odgovoril na interpelacijo

poslancev Guggenberga, Finka in Schöpferja o usodi tirolskih in predarlških čet takole: »Na podlagi pogojev, sporočnih po komisiji za premirje, so dobile čete povelje, ustaviti takoj sovražnosti. Dne 2. novembra je došlo povelje ogrskega vojnega ministra Bele Linderja, ki je zahtevalo, naj ogrske čete takoj ustavijo sovražnosti. Čeprav se ni izvedlo to povelje, vendar ni bilo primerno, da bi ojačilo bojno silo čet. Ker je bilo že izdano povelje, ustaviti vse sovražnosti, je vrhovno armadno poveljništvo sodilo, da je nemogoče zopet začeti sovražnosti. Mnenje Italijanov o začetku premirja pa je bilo drugačno. Ustavili so sovražnosti šele 24 ur po podpisu pogodbe, t. j. 4. novembra ob treh popoldne. O tem je vrhovno armadno poveljništvo zvedelo šele 3. novembra opoldne, torej 7 ur potem, ko je že izdalo povelje, ustaviti sovražnosti. Državni tajnik je obrazložil postopanje Italijanov, ki so vse polovili, kar so do treh popoldne 4. novembra dosegli. Bivše avstro-ogrsko armadno poveljstvo je protestiralo zoper protipravno zajetje čet, na kar je italijansko armadno vrhovno poveljništvo odgovorilo, da je oddelkom, ki se še niso mogli umakniti, dovoljeno nadaljevati umikanje, ko ugodijo pogojem za premirje glede materialja in trenja. Vzhic italijanski obljudi pa so se vrnili le oni deli divizij, ki so se umaknili v malo dostopno gorovje. Vse dogodke pri sklepu premirja in pri njegovi izvedbi bo preiskala novoimenovana komisija. Vsled tega bo mogoče ugotoviti, ali je kdo pri dogodkih na fronti kriv. Drž. tajnik je obrazložil ukrepe vrhovnega armadnega poveljništva za izpustitev ujetnikov in za olajšavo njihovih razmer. Izjavil je, da ni bilo mogoče doznati kaj o usodi teh ujetnikov. Izprva te čete niso niti mogle pošiljati pisem. Po zadnjih vesteh ravnaajo s temi ujetniki dobro. Takoj ko so jih ujeli, so jih odvedli v notranost dežele. Prizadevanja za izpustitev teh ujetnikov se nadaljujejo. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja se naznani pismenim potom.

Spojitev Nemške Avstrije z Nemčijo.

Berlin, 25. jan. (Lj. kor. u.) Dun. kor. urad poroča: »Berliner Tageblatt« je sprejel poročilo svojega posebnega poročevalca dr. Leona Ledererja o pogovoru z drž. tajnikom za zunanje stvari dr. Otonom Bauerjem, v katerem je dr. Bauer razmotril izjave nemškega držav. tajnika za zunanje stvari grofa Brockdorff-Rantzaua glede vprašanja spojitve Nemške Avstrije z Nemčijo. Dr. Bauer je izjavil: »Ni dvoma, da je izjava grof. Brockdorff-Rantzaua zelo vzpodbudila vse prijatelje spojitve. Upamo, da se bo nemška konstituenta, ki se sestane 6. februarja kar najhitreje izrekla za spojitev Nemške Avstrije z Nemčijo. Z gotovostjo je pričakovati, da bo tudi nemško-avstrijska ustavotvorna narodna skupščina z veliko večino sklenila, kar je za spojitev potrebno.« Na vprašanje, na kak način se bo izvršila spojitev, je odgovoril državni tajnik dr. Bauer: »Po mojem mnenju zahteva spojitev državno pogodbo, ki jo bosta morali skleniti Nemčija in Nemška Avstrija.«

Nemčija.

Nemški zunanji državni tajnik in krivci vojske.

Berlin, 25. jan. (Lj. kor. u.) Dun. kor. urad poroča: Drž. tajnik za zunanje stvari grof Srockdorff-Rantzau je večeraj sprejel poročevalce inozemskih listov. Pri tej priliki je imel govor, v katerem je med drugim rekel: »Moja prva naloga na tem mestu je, da sodelujem, ustvariti novi svetovni red na podlagi pravičnega mira. Mi v Nemčiji smo kar največ zainteresirani na tem, da se razkrinkajo krivci vojne. Nova nemška državna vlada je že predlagala, naj se imenuje nevtralna komisija, ki bo preiskala to vprašanje na kar najširši podlagi. Predlagala je, naj se tej komisiji dajo na razpolago vsi akti in tajni arhivi sveta.

Poljaki in Nemci.

Nauen, 25. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Poljaki na Poznanjskem so naprosili nemško državno vlado za dobavo premoga in so obljubili, da bi za to dobavili živili. Državna vlada je prošnjo v tej obliki odklonila in je izjavila, da ne more dopustiti, da bi se iz prusko-poljske skupine problemov izločila posamezna vprašanja, marveč da mora vstrajati pri tem, da se bodo nemško-poljske razmere razmotrile v celoti.

Proti boljševikom.

Berlin, 25. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Francoski poveljnik v Saarbrücknu je izgnal tajnika socialnodemokratske stranke, Reeseja, in uradnika zveze rudarjev, Pokornega. Reese je moral ostaviti svojo rodbino. Povelje, s katerim se odreja izgon, označa oba sodruga za hujskača, ki širita boljševiške ideje. Pokorny je izvoljen za člana narodne skupščine.

Usoda ruskih ujetnikov.

Nauen, 25. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Mednarodni odbor Rdečega križa poroča, da se ruski vojni ujetniki na Nemškem ne bodo vrnili v domovino, preden ne bo odstranjena vsaka nevarnost, da bi bili na Ruskem izpostavljeni lakoti ali delovanju boljševističnih agitatorjev.

Kakšna bo nemška armada po vojski.

Monakovo, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Minister za vojaške stvari je sporočil pri predstavi monakovske posadke zelo zanimive podrobnosti o sestavi nemške vojske po sklepu miru. Na Bavarskem se bo ustanovila najeta policijska četa, ki bo štela v mirni dobi 12.000 mož v vojski pa 44.000 mož. V vsej Nemčiji jih bo 350.000 mož. Poleg te stalne vojske bodo uvedli sistem narodne vojske na podlagi splošne vojaške dolžnosti. Vojaška službena doba bo trajala za infanterijo 3 mesece, za artiljerijo 4 in za kavalerijo 5 mesecev. Po tem sistemu bi imela Nemčija 7¼ milijona vojakov.

Razna poročila.

Monarhistično gibanje na Portugalskem.

Rim, 24. januarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada je portugalsko poslanništvo predvčerajšnjem prejelo naslednjo uradno brzojavko iz Lizbone: Monarhistično gibanje se ne razširja dalje. Čete republikanske vlade korakajo proti Portu, da ga napadejo. Na potu so tudi bojne ladje. Vlada zatira tudi nadalje monarhistično gibanje.

Vigo, 24. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Po vesteh, dospelih v Coimbro, je večji del lizbonske posadke v rokah monarhistov. Med Penafielom in Oportem so se spopadli monarhisti in republikanci. Bilo je nekaj mrtvih in ranjenih. Conceirov tajnik je v posebni misiji preko Tuyja odpoval v Madrid.

Židovsko vprašanje v Rumuniji.

Kodanj, 25. jan. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada je brzojavil angleški poslanik v Bukarešti: Židovsko vprašanje se more smatrati za rešeno. Rumunska vlada je izdala naredbo, glasom katere so vsem tujcem, ki se ne smatrajo za inozemce, podeli domovinska pravica. Izvzete so le osebe, ki so bile radi volunturne, dezertacije ali veleizdaje obsojene ali se nahajajo v preiskavi. Ker so, kakor znano, žide smatrali za tujce, za njihovo naturaliziranje sedaj ni več ovir.

Nemščina odpravljena iz šol.

Višji šolski svet je izdal okrožnico, v kateri določa med drugim:

Na podlagi ukaza poverjenišva Narodne vlade SHS za uk in bogočastje v Ljubljani z dne 20. novembra 1918, štev. 8608, odreja višji šolski svet glede nemščine kot drugega jezika na ljudskih in meščanskih šolah ter glede slovenščine kot obligatnega predmeta za prehodno dobo sledeče: Nemščina se kot obvezen predmet iz vseh ljudskih in meščanskih šol v celem območju Narodne vlade SHS v Ljubljani takoj odpravi. Dovolj se kot neobvezen predmet na štiri in večrazrednih ljudskih ter na meščanskih šolah, in sicer v zmislu izvršilnega predpisa k § 12. dok. šol. in u. r., če to želijo starši in se za tak pouk oglašajo v razredu vsaj 15 otrok. Ako se oglašajo v kakem razredu manj kot 15 otrok, je le-ta priklopiti bližnjemu nižjemu ali višjemu razredu. Pouk se vrši od 3. šolskega leta dalje po 3 ure na teden v vsakem razredu, po drugem obligatnem šolskem pouku in šteje k dolžnostnemu pensumu pristojnega razrednika. Ako se z urami neobveznega nemškega pouka prekorači obvezna učna dolžnost učiteljeva, se nadure postavno nagrade. V obmejnih krajih bivše Koroške in Spodnje Štajerske se vrši ta pouk na isti način tudi na vseh nižje organiziranih šolah. — Namesto nemščine, ki odpade kot obligatni predmet, dobijo: a) na štiri- in pet- in šest- in sedemrazrednih: v III. razredu slovenski učni jezik s posebnim ozirom na spisovni pouk po 4 ure, računstvo po 2 uri in realija po 2 uri več na teden; v IV. razredu slovenski učni jezik po 3 ure, računstvo po 2 uri in realije po 2 uri več na teden. — b) Na pet- in osemrazrednih: v III. razredu slovenski učni jezik po 3 ure, računstvo po 2 uri in realije po 2 uri več na teden; v ostalih razredih slovenščina po 3 ure, računstvo po 1 uro in realije po 1 uro več na teden. — c) Na šest- in sedemrazrednih: v III. in IV. razredu slovenščina po 3 ure, računstvo po 2 uri in realije po 2 uri več na teden; v ostalih razredih slovenščina po 2 ure, računstvo po 1 uro in realije po 1 uro več na teden. — Eventuelno se tako pridobljene ure za slovenščino lahko že zdaj deloma porabijo v to, da se večji otroci vsaj nekaj malega seznanijo s srbo-hrvaščino. — Glede slovenščine na manjšinskih šolah pa velja: Slovenščina naj se poučuje na manjšinskih šolah kot obvezen predmet, in sicer: a) na eno-, dvo- in tri- in štirirazrednih od

tretjega šolskega leta dalje na račun učnega jezika in pomnoževši število jezikovnih ur za 2 na teden, — po 7 tedenskih ur v vseh letnikih; b) na štiri- in večrazrednih šolah od 3. razreda dalje v isti izmeri, v kateri se je doslej poučevala nemščina kot obligatni predmet. — Ta odredba naj se začne takoj izvrševati.

Politične novice.

+ Nesporazumljenje. Opozorili smo včeraj na nerazumljivo dejstvo, da priobčuje »Slov. Narod« polemike hrvatskih listov proti slovenskim zahtevam brez komentarja. Današnji »Slov. Narod« ugotavlja, da se nikakor ne poistovetuje z raznimi kritikami v posamnih hrvatskih organih, kar lojalno in z veseljem beležimo.

+ Nova pota. Po našem članku o sestanku kmetovalcev dne 22. t. m. ponavlja sinočni »Slovenski Narod« naše poročilo in mu pristavlja nastopni komentar: »Iz teh dogodkov se da sklepati, da se vrše v SLS procesi, katerih dalekosežnost dapes še ni mogoče preceniti. Vsekako je značilno, da se hoče SLS, ki je šele pred kratkim odložila ime »Katoliško narodne stranke« ob vstopu v Jugoslavijo zopet prekrstiti in se razcepiti v kmetstvo in delavsko stranko. Stare firme očitno ne vlečejo več in nova tvrdka naj bi omogočala dosedanjim gospodi pri SLS kooperacijo s hrvatskimi in srbskimi strankami. Izja kulis SLS se čuje, da bo nova kmečka stranka iz političnega življenja popolnoma eliminirala duhovščino, ki je tvorila dosedaj jedro SLS. Tudi se hoče vero izločiti iz strankarskega programa, tako, da stranka ne bo v noben oziru kazala katoliškega lica. V ta namen se je tudi že prekrstila »Katoliška tiskarna« v »Jugoslovansko tiskarno«, »Katoliška bukvarna« pa v »Jugoslovansko bukvarno«. — Tako glasilo J. D. S., ki zadnje čase očitno išče novih (ali starih?) potov, Nočemo popravljati nečnosti, ki jih mrgoli v teh stavkih, hočemo le pribiti sovražni in pravdarski ton, ki se ga poslužuje pisec novice. Bilo bi nam zelo lahko odgovoriti, kakor bi taka pisava zaslužila, toda — Italijani so še vedno v Logatcu, Celovec še ni naš in notranja organizacija države se bo morda šele utrdila. Ni čas za strankarske boje, zato želimo, naj bi ta ton iz našega časopisa izginil. Glede S. L. S. pa naj ne bo »Slov. Narod« v skrbeh in naj se ne peča z ugi-banji poročevalcev izza kulis. Naj rajši še malo počaka in se bo vse lepo zjasnilo.

+ Polkovnik Pribičević proti batine. Ze zadnjih smo poročali o slučajih, ko so posamezniki na Hrvatskem uvedli kot kazen za razne prestopke — batine. Sedaj objavlja soc-dem. »Sloboda« naredbo podpolkovnika Teslića — ki je sedaj v Belovaru —, s katero odreja vojaške kazni, in sicer za žalitve kralja ali za propagiranje republikanstva, dalje za prestopke v stražni službi, prekoračenje dopusta, beg, krajo itd. — batine, od 5 do 25 »gorkih«; kdor bi nalahno udarjal, bo sam tepen. — Polkovnik Milan Pribičević je deputaciji kmetov iz Rače pri Belovaru, ki so se mu prišli pritožiti proti uvedbi »palice«, odgovoril, da je že pred več dnevi ukrenil potrebno, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Krivci se pokličejo na odgovornost, ker se v srbski vojski tako postopanje ne trpi, nego se kaznujejo častniki in podčastniki z izgubo čina. Pribičević je dodal, da je dotični častnik ravnal brez vednosti srbske vojne uprave in da se more vselej in vsak brez vseh službenih formalnosti pritožiti proti vsaki podobni nepravilnosti. On sam se je takoj, ko je zvedel za stvar, osebno odpeljal v dotične vasi in dogodek preiskal. Proti krivcem se je uvedlo zakonito postopanje. — Upamo, da so s tem batine tudi na Hrvatskem končno uveljavljene s sveta.

+ Američan o Srbih in o bolgarskih grozotah. V Belgradu se mudi Američan Willem Astor Drejton, ki je član komisije za preiskanje bolgarskih grozovitosti. On pravi, da je imel o Balkanu in njegovih narodih vedno napačen pojem, kakor tudi drugi Amerikanci. Misli je, da so to sami razbojniki in hajduki. Drugačen pojem je dobil šele za časa balkanskoturške vojne in posebno zdaj, za svetovne vojne, ko je vrlji srbski narod zapustil svojo domovino, trpel v tujini in se boril za skupno stvar, ter na ta način ohranil zvestobo zavezniškom. Takrat je pomislil, da tak narod ne more biti tako slab, kot se o njem misli. In res, ko je živel zdaj med srbskim narodom, je videl njegovo veličino in njegovo plemenitost. — S komisijo je prepotoval vse kraje, katere je bila okupirala balkanska vojska. Rekel je, da so trpeli v teh krajih Srbi toliko, da ta slučaj v zgodovini človeštva nima primere. V Leskovcu je videl take stvari, da jih ni mogoče dopovedati. Na nesramne načine so mučili ženske. Nekega starca so zvezali in mu zakurili na prsih ogenj. V Kuršumlu se posilili neko deklico in jo petem tako mučili, da je znorela. Svečenik Trajko Popović iz Turekovca je imel dve bčerkici. Ena

od njih so toliko časa tolkli, da je umrla, drugo so pa zaprli v hišo in hišo zažgali, da je deklica živa zgorela. V surdulškem klancu je do 15.000 grobov onih Srbov, katere so peljali na Bolgarsko, da bi jih internirali, na mestu pobili. Bolgarski polkovnik Kalkancijev je bil gotovo največji krvnik. Dal je ubiti 60 svecenikov, 200 uradnikov in 3000 meščanov brez razlike vere. Strašen pa je tudi pogled na one, ki so še ostali pri življenju. Na njih licih ni niti ene poteze, ki bi pričala o veselju ali sreči. Amerikanec je dejal, da ga bo stalo truda, da bo dopovedal svojim rojakom vse to, kar je videl. Oni ne morejo pojmiti s svojim razumom grozote, ki so se tu godile. — Tako poroča Srbski list v Novem Sadu.

+ Zakaj Lahi ne demobilizirajo? Mirovna konferenca se namerava zavleči, česar smo se bali. Vojaško vprašanje je pri tem najbolj kočljivo. Vprašanje velike in delikatne važnosti je tudi spor med Jugoslovani in Italijo. Glede demobilizacije se zahteva od ene strani, naj se jo izvrši takoj, drugi, posebno pa Italija hoče obdržati pod orožjem še vso armado. Kaj bo, če ne izvedejo demobilizacije vsi hkrati in ne pride v tem oziru do sporazuma? So silno važna in nevarna vprašanja v ti zadevi.

+ Zdi se, da ni volk — pa je vendarle volk. »Corriere della sera« je navidezno najpametnejši in najmirnejši laški list, ki pravi, da zastopa velika načela Wilsona in Mazzinija. Toda ta velika načela končno obrne tako, da je za nas isto, kot bi govoril največji imperijalist. Ko je proti londonskemu paktu, ki samovoljno in nenaravno seka Dalmacijo v dva dela, ima popolnoma prav, za ureditev meja se mora vzeti narodnostna podlaga. Bissoltti hoče kompromis, on pusti Dalmacijo, da Jugoslovani puste svoje zahteve po Istri in Goriski, tedaj pogojno. »Corriere« pa jo pusti popolnoma, ker ne spada k Italiji ne ekonomsko, ne etično, ne narodno. Če se ji odpoje, to temu ni tako. V Dalmaciji so laške manjšine, ki bi jih Slovani zatirali, zato naj se dežela postavi pod kontrolo Italije. To je nova forma imperijalizma in aneksije. Na ta način bi bila gospodar Italija, mi pa samo izvršitelji njene volje. — Kaj takega je mogoče samo v laških možganih!

+ Nemcem za ogledalo je napisal nekdo v »Reichsposti« članek, v katerem razmotriva vprašanje, zakaj so Nemci tako nepriljubljeni pri drugih narodih. Navaža nemško prevzetnost in obnašanje, ki ni poznala nobenega obzira nasproti tujim šegam in navadam, nasproti tujemu mnenju; dalje širokoustenje z vojaško močjo in vedno rožljanje s sabljo. Svoja izvajanja je člankar zabelil tako-le: »Gotovo, narodni ponos, zavest, da smo narod, pred katerim treba imeti spoštovanje, je najboljša sredstvo, da postanemo priljubljeni; toda pravi ponos se ne kaže v tem, da hočemo vse boljše vedeti, da se povzdiguemo nad druge in da druge preziramo. In spoštovanja tudi nikoli ne bomo vzbudili s povdaranjem vojaške moči, saj tudi rokoborca ne cenimo više od navadnih ljudi. Priljubljeni bomo, ako bo naša dobra stara nemška kultura, ki jo najdemo v naših manjših mestih tako na severu kakor na jugu, prešinila vse naše javno in zasebno življenje, ako svoje narodne posebnosti — v polni meri zavedajoč se naše notranje vrednosti — ne bomo nosili vedno na jeziku in brez potrebe silili z njo v ospredje.« Vse to so stare resnice, ki jih zahteva že dober, zdrav okus in najzanimivejše je le to, da je ta opomin prinesla »Reichspost«, glasilo najzavaravejših nemških sabelj.

+ Bismarkizem, Romain Roland piše na glavnega urednika »Le Populaire« pismo, ki se glasi: »Dragi moj Longuet! Ravno danes sem prejel vaše pismo. Bolan sem, imam špansko bolezen. Samo toliko vam moram pisati, da je name delovalo pisanje časopisov vse hujše, nego španska bolezen. Ententa se smatra za zmagovalko. Vidim nove mržnje na horizontu, novo vojno revanžo, razdiranja evropske kulture. Treba je, da se današnji zmagovalci zavedajo svoje velike odgovornosti za bodočnost. Polagam nade v Wilsona, pomagajte mu, da bo on pomagal vam. Naslednji dnevi so odločilni za človeštvo.«

SLOVENSKI STAVBENIKI IN ZIDARJI — POZOR!

Važno vprašanje pri podrobnem delu za obnovo naših domov bo tvorila organizacija zaposlencev vseh kategorij stavbne stroke: stavbnih podjetnikov, mojstrov, zidarjev, izdelovalcev opeke, stavbnih tesarjev itd. — Stvar strokovnih organizacij, pred vsem »Jugoslovanske strokovne zveze« je, kako isto izvesti. Ni moj namen, pisati o organizaciji sami, ampak umestno se mi zdi pred vsem opozoriti merodajne kroge, da je predpogoj organizacije, sploh imeti one, ki se naj jih organizirajo. — Ali pa imamo danes Slovenci kaj izvežanih delavcev-zidarjev? Le oziroma se nazaj na predvojno dobo. Ali niso bili do malega vsi — gotovo pa vsi boljši zidarji — Lah? Slovenec je služil za pičlo plačo k večjemu kot podajač opeke, dočim

je ob polenti zbiral zaslužke in pošiljal stotisočke preko državne meje v Italijo — neprimerno boljše plačani laški delavci! Sami smo si tega krivi, a danes vemo, v prihodnje tako biti ne sme. Dober je naš delavec, gotovo ne slabši od laškega, a dati mu je potrebne izobrazbe. Torej dajte nam jo! Osnuje kurze za slovenske zidarje, pa jih bomo imeli; plače bodo visoke in denar bo ostal — naši Če me spomin ne vara, se je o načrtu, osnovati te vrste delavske kurze, pisalo že pred par leti. Menim, da je bil — kot vselej — dr. Krek oče te misli. Sedaj je čas, da se uresniči, in sicer zadnji čas. Pozovejo naj se k pripravi takoj vsi stavbni podjetniki in delavci, da se bo lahko pričelo delo takoj — organizirano delo mislim — in da se ne bo zopet čakalo toliko časa, da bo zopet prevzel delo in pobasal zaslužek — laški delavec. F. K.

Dnevne novice.

— **Osebna vest.** Minister za prehrano Jovanovič je pozval v svoje ministrstvo za komisarja in strokovnjaka za prehrano ravnatelja Žitnega zavoda v Ljubljani g. Janko Jovana.

— **Dež. šolski nadzornik dr. Mihael Opeka** je odšel na dvimesečen dopust.

— **»Slovenke«** prva številka je izšla in se bo jutri vsem naročnicam doposlala. Nekateri jo bodo dobili na ogled. Kdor je ne naročil, ga prosimo, da številko gotovo vrne, ker imamo z listom ogromne stroške. Naroča se v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani. Naročnina znaša celoletno 12 kron.

— **Člani gledališkega sveta** naj se zanesljivo udeležijo seje, ki bo v ponedeljek, 27. t. m., ob 5. uri popoldne v prostorih Slovenske Matice.

— **Za naše junake,** ki se borijo na Koroškem, se je nabralo do dne 24. januarja 400 kosov perila, 1000 cigaret in 4744 K denarja. Darovalcem izrekamo prisrčno zahvalo. Da bi imeli mnogo posnemalcev!

— **Dar slovenskim legionarjem.** Neimenovani vodja nekega okrajnega glavarstva, bivši rezervni častnik, je poslal za slovenske legionarje na koroški fronti perilo po sledečim geslom:

Naj v dar to legionar sprejme, ki stopil je na plan nevtrajeno za Korotan! Tam v novi črti strumno stoj, s teboj je domovina vnet, dokler iz Pariza ne zakliče glas: »Tvoja zdaj je Gospa svetla«

— **Nov mladinski list »Dečje Novice«** izhaja v Novem Sadu kot mesečnik, ureja ga gospodična Zorka Sime Lasić. List je dober; pri njem sodelujejo najboljši moči mladinske književnosti. Stane 15 K letno.

— **Absolviranje gimnazije in realke** opozarjamo na razpisani mesti rač. praktikanov pri poverjeništvu za kmetijstvo. — Prošnje je vlagati do konca tega meseca.

— **Prizive v zadevi vzdrževalnega prispevka** je naslavljalni na »Državno komisijo za preživljanje v Ljubljani«. Le rekurzi v zadevi ameriških in begunskih podpor naj se naslavlja na poverjeništvu za socialno skrbstvo.

— **Trgovci, obrtniki in gospodinj!** Današnji razglas v insertnem delu našega lista nam pove, da se dobiva zopet milo po razmeroma nizki ceni. Založite se torej z milom in milnim praškom iz Jugoslovanske tovarne za milo v Spod. Šiški, dokler ne poidejo zaloge!

— **Petrolej po odušerjenih cenah.** Kje je petrolej? — Dovoza ni; to je res. Aprovizacija ga za navadne ljudi nima, še manj ga imajo za-nje trgovci. — Nekaj pa je le čudno: nikjer ni dobiti petroleja, a sveti se pa le z njim, dostikrat po cele noči. Ču, dno je to, a samo na prvi hip. — Ni pa čudno, če se pomisli, da je mnogo petroleja po zalogah — javnih in zasebnih. — Po trgovinah in pri zasebnih »trgovcih« se ga dobi še vedno, ampak po »maksimalnih« cenah seveda ne! — Najnižja cena, ki sem jo čul od trgovca — na deželi — je bila pred tedni 8 K za liter; sicer pa se prodaja liter petroleja po 15 K in dražje. — Škandal! — Torej — kje je petrolej?

— **Nova telefonska centrala.** Pri poštnem in brzojavnem uradu v Sv. Lenartu v Slov. goricah se je otvorila 18. decembra 1913 postranska telefonska centrala z javno govornico, ki spada k mariborskemu lokalnemu telefonskemu omrežju. Pritojbine za telefonske naročnike kakor tudi za telefonske pogovore s pomočjo javne govornice v Sv. Lenartu so iste kakor v Mariboru.

— **Natečaj.** Po razpisu poverjeništvu za javna dela in obrt Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 6. januarja 1919, št. 689, je na drž. obrtni šoli v Ljubljani namestiti delovodjo in mehanično-tehnični šolski delavnik. Služba se podeli na podstavi naredb bivšega c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 26. sept. 1905, št. 33.895, pogodbo in s pravico do pokojnine. Začetna letna remuneracija je 2600 K z običajno izredno draginjsko doklado, ki znaša najmanj 101 K na mesec. Prosilci morajo dokazati, da so dovršili državno obrtno šolo in da imajo za seboj večletno prakso. Ob enakih razmerah imajo prednost tisti, ki so izurjeni v strojnem kovaštvu. Invalidi, ki so povsem sposobni za tako službo,

prednačijo drugim prosilcem. Kolkovane prošnje, opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti (z domovinskim in krstnim listom), uradnozdružitnim in navednim izpričevalom, učnim in šolskim izpričevalom, z dokazi o praktični zaposlenosti itd., naj se vložijo do dne 20. februarja t. l. pri podpisanim ravnateljstvu, kateremu naj se prosilci osebno predstavijo. Ravnateljstvo državne obrtne šole SHS v Ljubljani.

— **Razglas.** Ker se okrajna bolniška blagajna v St. Vidu nad Ljubljano dne 1. februarja t. l. združila z okrajno bolniško blagajno v Ljubljani, se pozivljajo vsi delodajalci, katerih obrati so v okolišju okrajnega sodišča za ljubljansko okolico, oziroma so bili doslej vključeni pri prvotnoimnovani blagajni: 1. naj vse osebe dne 1. februarja t. l. pri njih zaposlene in zavezane dolžnosti zavarovanja za bolezen, z vsemi potrebnimi podatki vred najpozneje do 4. februarja t. l. na novo zglašijo pri okraj. bolniški blagajni v Ljubljani; 2. naj v predpisanim roku od 1. febr. dalje pri tej blagajni zglašujejo vse osebe, pri njih na novo vstopivše ali izstopivše, zavezane dolžnosti zavarovanja za bolezen, kakor tudi vse izpremembe v službenem ali mezdnem razmerju teh oseb glede njih zavarovalne dolžnosti; 3. naj v ta namen pridejo ali pošljejo v imenovano blagajno po potrebne tiskovine in po pravila, da jih razdele med zavarovance. Vsa zglašila, odglašila in naznanila izprememb je opravljati na tiskovinah, ki jih izdaja blagajna brezplačno. Blagajna je v Ljubljani na Turjaškem trgu št. 4 v I. nadstropju ter je odprta za stranke vsak dan od 8. zjutraj do 1. popoldne. — Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

— **Sprejemanje častnikov v skupno vojsko kraljevine SHS.** Poveljstvo II. vojne okrožja naznanja: Gospod vojni minister kraljevine SHS je odredil, da se bodo vsi aktivni in neaktivni častniki, vojaški duhovniki, zdravniki, računovodje itd., vojaški uradniki ter vsi dotični aspiranti bivše avstro-ograrske armade, kateri žele vstopiti v vojsko kraljevine SHS, zamogli sprejeti v to v irto šaržo, katero so imeli v bivši avstro-ogrski vojski. Aspiranti se sprejmejo kot podporočniki, a kapetani, ki so bili v tej šarži več kot dve leti, se sprejmejo kot kapetani I. razreda. Vsak tak častnik itd. naj vložijo prošnjo v dveh izvodih. Izdajo se zato določeni formularji z navodilom na vsa poveljstva. Te tiskovine naj se natančno in lastnoročno po obrazcih izpolnijo. Vsi podatki morajo biti dokumentirani (krstni list, domovnica, poročni list, spričevala, povelja, dekreti). V slučaju, da kdo nima dokumentov za podatke, naj te lastnoročno napisane podatke potrdita pri štacijskem ali policijskem poveljstvu dva častnika ali dva ugledna meščana, ki jamčita s svojim podpisom za resničnost podatkov dotičnega častnika. Štacijski ozir. policijski poveljnik mora potrditi s svojim podpisom in službenim (okroglim) pečatom istinitost podpisov prič. Vse te prošnje (za vsako osebo v dveh izvodih) naj se do 30. januarja 1919 skupno predložijo poveljstvu II. vojne okrožja (pers. oddelek). Neaktivni častniki itd., ki se ne nahajajo več v vojaški službi, se tem potem pozivajo, da takoj izpolnijo gori imenovane prošnje pri štacijskih poveljstvih v Ljubljani, Mariboru, Celju ali Ptuj, pri vojaškem poverjeniku SHS na Dunaju ali pri dopolnilnih poveljstvih Celje, Maribor ali Ljubljana. — Te prošnje morajo biti predložene najkasneje do 25. februarja 1919. Opominja se, da preti vsem častnikom itd., katerih prošnje ne bodo točno izpolnjeni in pravočasno predloženi, nevarnost, da se kot častniki itd., ne bodo sprejeli v skupno vojsko SHS. S tem seveda ne bodo isti nikakor odvezani vojaških dolžnosti v naši državi. Poveljstvo II. vojne okrožja, pers. res. št. 520, povelje št. 11 z dne 16. januarja 1919.

— **Vojaški upor v Našicah.** Osješka »Hrvatska Obrana« poroča, da so se 22. t. m. v Našicah uprli vojniki I. in II. stotnije lovškega bataljona pod pretvezo, da se jim je znižala meza od 5 na 2 K. Ko jih je prišel stotnik Kralj miriti, so ga sprejeli s puškami in ustrelili. Istotako so ustrelili narednika Deckerja. Nato so se vojniki razbežali po mestu in okoliških vaseh. List pripominja, da si je bil stotnik Kralj pridobil velikih zaslug, ko je na čelu prostovoljcev napravil v naškem okraju red in preprečil plenitve. Baš zato so mu plenazelnji elementi prisegli maščevanje. Sumijo, da je bil upor s tem v zvezi in da je bilo znižanje mezde le pretveza. Red med upornimi lovci je napravila srbska stotnija.

— **Prijava konj v občini Moste.** Vsi posestniki konj stanujoči v Selu Mostah in Udmatu, oziroma Zeleni jami, morajo javiti vse konje pri županstvu občine Moste kakor tudi vse opreme in vozove. Javiti se morajo splošno vsi konji, zasebni (domači) kot tisti, ki so bili last bivše avstro-ograrske armade, ki so bili kupljeni, oziroma vlovljeni ali pa prejeti proti reverzu od topniškega poveljstva v Ljubljani.

— **Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani.** Izšli sta 40. in 41. številka.

— **Čebelarstva podružnica na Vrhniki** bo imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 9. februarja t. l., ob 3. uri popoldne v »Društvenem domu«. Pričakuje se polnoštevilna udeležba čebelarjev, članov in nečlanov.

— **Razpisane učiteljske službe.** Na državni gimnaziji in na državnem moškem učiteljsku v Mariboru se razpisujejo naslednje stalne učiteljske službe s postavno določenimi prejemki: 1. Na drž. gimnaziji: a) služba stalnega učitelja za nemščino kot glavni predmet v zvezi s katerimkoli predmetom; b) služba stalnega učitelja za risanje; c) služba stalnega učitelja za telovadbo. — 2. Na drž. moškem učiteljsku: a) služba glavnega učitelja za zemljepisje in zgodovino; prednost imajo prosilci, ki so izpraznili iz nemščine kot postranskega predmeta; b) dve službi vadniških učiteljev; prednost imajo prosilci z izpitom za meščanske šole; c) služba stalnega učitelja za telovadbo in d) služba glavnega učitelja za risanje. — Vsi prosilci morajo biti izpraznjeni iz slovensčine kot učnega jezika. Redno opremljene prošnje vložijo prosilci predpisanim potom pri višem šolskem svetu v Ljubljani najkasneje do 15. svečana 1919. Pozneje dole prošnje se ne bodo sprejemale. Vsi stalni učitelji, ki so nameščeni v smislu § 62. službene pragmatike za državno učiteljsko bivše Avstrije z dne 28. julija 1917, naj prošjo za razpisane službe, da se jim določi službeno mesto.

— **Na državni gimnaziji SHS v Celju** se oddaja ravnateljska služba s postavno določenimi prejemki. Prosilci naj predložijo redno opremljene prošnje predpisanim potom višjemu šol. svetu v Ljubljani do 15. svečana t. l. Zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

— **Ptuj.** Podružnica mariborskega dramatičnega društva v Ptuj, vabi vljudno vse svoje člane ter prijatelje društva, na svoj izredni občni zbor, ki se vrši v petek, dne 31. t. m. z običajnim dnevnim redom, in sicer v čitalniških prostorih Narodnega doma. Začetek ob 8. uri zvečer. Ako ne bi bil občni zbor ob 8. uri sklepčen, se vrši eno uro pozneje novi občni zbor, ne glede na število navzočih članov. Ker pridejo v pretes zelo važne točke, vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

— **Na evidenčni urad za konje** prihajajo prošnje, naj bi komisije za končno ureditev konjskih razmer kmalu pričele delovati. Navajajo se različni vzroki: posestniki bi radi vedeli, ali ostanejo konji v njih lasti. Potem, koliko bo treba plačati. Drugim zopet zmanjkuje krme in bi radi konje oddali itd. Evidenčni urad si je sam v svesti velike važnosti in nujnosti teh komisij in bode vse interese, posebno poljedelske, po možnosti vpošteval. Opozorja pa, da se komisije ne morejo začeti, dokler vsa županstva ne pošljejo seznanjilov za klasifikacijo konj. Zato se županstva, katera tega še niso izvršila, naprošajo, naj takoj in naravnost odpošljejo izpolnjene tiskovine na evidenco konj, Ljubljana, Zvezdarska ulica 1. — Tisti, katerim zmanjkuje krme, se opozarjajo na razglas v Uradnem listu št. 29 z dne 31. decembra 1918.

Ljubljanske novice.

Ij Francoski častnik Henry de Bancel, član generalnega štaba francoskega poveljnika generala Traniera na Reki, je obiskal danes Ljubljano. Oglasil se je pri mnogih politikih, da se informira o političnem mišljenju v Sloveniji. Pri obisku pri dr. Korošcu se je posebno zanimal za ravnanje nemške uprave pri rudnikih v Trbovljah in pri južni železnici, ker je v teh podjetjih zelo naložen tudi francoski kapital.

Ij Francosko-slovenska organizacija v Ljubljani, Narodni dom, je pravkar razposlala informacijske dopisnice vsem onim, ki so svojčas prijavili svoj pristop. Organizacija vljudno prosi dotičnike, da vpošljejo obvestilo pripogojeno dopisnico izpolnjeno z vsemi podatki nemudoma na naslov gosp. prof. inž. C. Meurvilla, Ljubljana, Narodni dom. Čim dojdejo vsi odgovori, se bodo objavili nemudoma vsi nadaljnji ukrepi. Članarina, ki bo znašala za pristop, pouk, konverzacijske sestanke, uporabo knjižnice in čitalnice skupaj za vsakega člana mesečno 10 kron, se bode pobirala pozneje, ko prične organizacija s svojim delovanjem.

Ij V šentjakobskem prosvetnem društvu predava v torek, dne 28. januarja ob 7. uri zvečer g. dr. Jos. Mahtuani o ženski modi v Jugoslaviji. Vabljeni so vsi člani, zlasti pa šentjakobske gospe in gospodične. — Po predavanju bo ustanovni občni zbor ženskega odseka v šentjakobski prosveti.

Ij Trnovska Vincencijeva konferenca ima sejo v ponedeljek, 27. januarja ob pol sedmih zvečer v župnišču.

Ij Vsem darovalcem za Vajeniški dom izreka Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani najiskrenejšo zahvalo. Bog povrnil!

Ij Ljubljanskim obrtnim mojstrom, ki žele sprejeti v uk vajence z dežele, daje informacije Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani, Komenskega ulica št. 12.

Ij Seja društva »Akademskega doma« se vrši danes v nedeljo ob 1/2 10. dopoldne v prostorih Narodnega sveta, Franciškan-ska ulica št. 2.

Ij Elizabetna konferenca pri Sv. Petru v Ljubljani ima svojo sejo v ponedeljek, dne 27. t. m., ob pol 7. uri zvečer.

Ij Ali bo to prav? Z ozirom na notico, objavljeno pod tem naslovom v »Slovenca« z dne 22. t. m. med ljubljanskimi novicami, pojasnjuje predsedstvo Zveze Orlov, da se goji pri St. Petru in St. Jakobskeu odseku telovadba naraščaja in sicer samo moškega. Telovadne ure za ta naraščaj so 2 krat na teden samo popoldne, tako, da je naraščaj vsakikrat ob 6. uri zvečer doma. Predsedstvo Zveze Orlov.

Ij Trgovci se vabijo, da se zanesljivo zglase v sredo, dne 29. t. m., ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici zaradi nakazila moke in fižola.

Ij Angleški učni tečaj se nadaljujejo v torek, dne 28. januarja.

Ij Uradniška mensa v Ljubljani. Gg. člani »Uradniške mens« se vljudo vabijo na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 26. januarja ob 1. uri popoldne v areni Narodnega doma. Radi važnosti občnega zbora se prosi točne udeležbe. — Odbor.

Ij Potres. Z ljubljanskega observatorija: dne 25. januarja popoldne ob 1. uri 16 minut, 17 sekund so vsi instrumenti opazovalnice zaznamovali potres iz daljave kakih 20 km. Najmočnejše gibanje zemlje ob 1. uri 16 min. 21 sekund, $\frac{1}{10}$ mm. Konec zaznamovanja ob 1. uri 17 minut. Potres je občutilo mnogo ljudi.

Ij Tatvine v Narodnem gledališču. Iz gledališke pisarne. Ker so se zadnji čas dogodile v Narodnem gledališču drzne tatvine, katerih povzročiteljev dosedaj še ni bilo možno izslediti, opozarjamo cenjeno občinstvo, naj zavrne sumljivo, v nakup ponujano blago, predvsem zimske suknje. V interesu vseh je, da se najde krivca, zato naj tudi občinstvo pomore na omejen način in javi vsak sumljivi slučaj takoj policiji ali pa gledališki pisarni.

Ij Iz gledališke pisarne. Slovenski gledališki konzorcij potrebuje več krepkih delavcev za oder. Reflektanti naj se zglase v intendantni pisarni v Narodnem gledališču.

Ij V deželni bolnici Hlubljanski, paviljon št. 4, se otvori s 1. februarjem ambulatorij za spolne bolezni. Ordinacija bo brezplačna, in sicer v ponedeljek in sredo za moške; v torek in petek za ženske, vsakikrat od 4. do 5. popoldne.

Ij Zopet cestni rop. V noči od 23. na 24. t. m. sta dva vojaka na glavnem kolodvoru spravila nekega kmeta, da je šel z njima proti topničarski vojašnici. Med potjo sta ga pa zgrabila in mu oropala 1200 K, nakar sta zbežala. Kmet se je vrnil na kolodvor in naznanil rop policiji. Povedal je vso stvar tudi nekemu postreščku; ta je slučajno prej videl vse tri skupaj na kolodvoru in si je vojaka dobro zapomnil. Drugi dan sta se hotela vojaka, ki sta se preoblekla v civilno obleko, odpeljati proti Zagrebu. Dotični postrešček je bil slučajno zopet na kolodvoru in ju je takoj spoznal. Povedal je to stražniku, ki je oba roparja aretiraj. Imela sta še 900 K denarja, 300 K sta pa že zapravila.

Ij Najdeno. V prostorih mestnega knjigovodstva je bil najden manjši znesek denarja. Javiti se je v mestnem knjigovodstvu.

Nainovejšje.

POLEMIKA RADI DR. KOROŠČEVIH IZJA/VIH.

Zemun, 26. jan. »Pravda« napada dr. Korošca radi njegove izjave glede Trsta in Goriškega. Vsled dr. Koroščevih izjav se je v belgrajskem časopisu razvila polemika o odgovornosti in neodgovornosti ministrov glede njihovih neuradnih izjav. Med drugimi častniki branijo dr. Korošca tudi socialno-demokratske »Radniške Novine«.

Zagreb, 25. januarja. »Rječ SHS« piše na naslov »Slovenca«: »Slovenec« nas je srdito ozmerjal radi nedavnega članka povodom govora dr. Korošca na zboru zaupnikov S. L. S. Obenem nas nepotrežno zagotavlja, da je dr. Korošcu zadnji jalovi kamen na Slovenskem dragocenejši kakor ministrski portfelj. Kadar gre za dr. Korošca, ne sumimo in nismo nikdar sumili. Zamerili smo mu samo to, ker je v svojem govoru rabil besede, katere se morejo smatrati kot nekaka grožnja naši mirovni delegaciji, a to je bilo odveč. Govorili smo o resni stvari, ker je bilo treba govoriti o njej. A ker »Slovenec« to izrablja, da pred nami paradija s svojim komedijantskim radikalizmom, naj mu bo. — Tako »Rječ«. Kaj je komedijantstvo: ali stati na stališču, da Trsta in Gorice ne damo — ali teoretično priznati narodni program, praktično pa ga pozabljati in celo polemizirati proti njemu, kakor dela »Rječ«, to prepuščamo razsodbi hrvatskih bralcev »Rječi«. Slovenci smo si na jasnem o tem, da je politika »Rječi« dvolična in neodkritosrčna. Veseli nas pa, da »Rječ« sedaj umika svoja očitavanja, da ne zahteva več, naj dr. Korošec svoj govor prekliče, in da se omejuje samo še na vprašanje, ali niso izjavljala dr. Korošca bila nezaupnica naši mirovni delegaciji, kar je »Rječ« sedaj šele prišlo na um. Ne, nezaupnica tiste besede niso bile, pač pa so polemike »Rječi« v stanju, izzvati v nas globoko nezaupanje do tega lista in do ljudi, ki stoje za njim.

ZDRUŽITEV J. D. S., HRVATSKO-SRB-SKE KOALICIJE IN PAŠIČEVCEV.

Zemun, 26. jan. »Radniške Novine« so naznanile včeraj, da se bo Jugoslovanska demokratska stranka, ki bo nastala iz spojitve slovenske JDS, in hrvatsko-srbske koalicije, združila s Pašičevo staroradikalno stranko. »Radniške Novine« pristavljajo, da so to stare buržoazijske stran-

ke, ki sedaj stopajo v javnost v imenu jugoslovanskega demokratizma.

SLOVENSKO ODPOSILANSTVO NA POTU V PARIZ.

Maribor, 25. jan. Nocoj okrog 8. ure se je peljalo skozi Maribor odposilanstvo strokovnjakov, ki bodo v Parizu izvršili vsa predelana za določitev sovernih meja Jugoslavije. V tej komisiji, ki šteje približno 16 članov, se nahajajo zastopniki štajerskih in koroških Slovencev, in sicer dr. Kovačič, dr. Slavič, dr. Ehrlich in župnik Trunk.

SRBSKI DELEGATI NA POTU V PARIZ.

Belgrad, 25. januarja. (Lj. k. u.) Kot srbski delegati so odpotovali v Pariz: Bivši ministri Milorad Drašković, Dragotin Protić, generalni konzul Jovan Vučković, dr. Bogdan Marković, dr. Ivko Topanović.

JUGOSLOVANSKA POŠTA.

Belgrad, 25. januarja. (Lj. k. u.) »Pravda« poroča, da bo izdelalo ministrstvo nov zakon za pošto in brzjav, ki bo obsegal vse ozemlje SHS.

KREDIT ZA UREDITEV MINISTRSTEV.

Belgrad, 25. jan. Ministrski svet je dovolil 500 milijonov dinarjev za opremo in ureditev ministrstev v Belgradu.

RAZLIKA MED ČEHI IN JUGOSLOVANI.

Pariz, 25. jan. V listu »Journal de débats« protestira Avgust Jovani proti temu, da še ni priznana država SHS in da se je Črni gori dovolil 1 delegat na mirovno posvetu, čeprav Črna gora ne obstoji. Črnogorci so vrgli kralja Nikito in njegovo dinastijo, enako kakor Čehi Habsburžane. Zakaj bi se tedaj delala razlika med Čehi in Jugoslovani.

ITALIJANI ZAPUŠČAJO REKO? ENTENTINE LADJE V PULJU.

Zagreb, 26. jan. Novinarski urad poroča iz Bakra od popolnoma zanesljive strani:

Italijanske čete, vse topništvo, konjenica ter del pehote, zapuščajo Reko in se umikajo preko Kastva.

V Pulj so dospеле francoske, angleške in ameriške vojne ladje. Italijani so zelo razburjeni radi tega.

ITALIJANSKE NASILNOSTI V DALMACIJI.

Split, 25. jan. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča iz Rogoznice: Italijani izvršujejo nadalje svoj okupacijski program. Te dni so hoteli uporabiti v svoje namene tukajšnje finančno stražo. V to svrhu so pozvali finančne stražnike Madžarica, Cvjetiča, Stagličja in Magasa ter jih hoteli poslati na rekvizicijo volov, vina in tobaka. Zavedni finančni stražniki pa so to zahtevo odklonili, vsled česar jim je italijanska oblast vzela orožje, jih odpustila iz službe in jih zaprla. Naši ljudje beže vsled groženj, da jih odvedejo in internirajo, v vedno večjem številu iz mesta. Hišne preiskave se nadaljujejo. Sedaj so se tudi spomnili, da jim primanjkuje moke, pa iščejo po hišah, če bi kaj našli. Meščanu Ivanoviću, ki je s svojo ladjo pripeljal nekoliko moke, so zaplenili ladjo, njega pa osumili tatvine in odvedli v Šibenik.

Split, 25. jan. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča iz Zlosela: Prešlo je mesec dni, kar so zasedli naš kraj Italijani s 25 karabinijeri. Prišli so z živčjem, Pozvali so na svojo ladjo predsednika Narodnega odbora g. Filipija in mu izjavili, da prinašajo živila. Predsednik Filipi je odvrnil, da mesto ne potrebuje hrane, ker ima še nekaj od aprovizacije. Kljub temu pa so drugi dan pričeli deliti riž, nato pa začeli rekvirirati orožje. Pri onih, ki so se zdeli Italijanom ali njihovim konfidentom sumljivi, so izvedli hišne preiskave. Takoj prve dni so razpustili odbor Narodnega veča in upravo mestne aprovizacije ter jo izročili četvorici svojih pristašev. Onim, ki jim ne prija, ne prestopajo groze, vsled česar so bili mnogi odlični meščani prisiljeni pobegniti iz mesta.

AMERIČANI PROUČUJEJO OGRSKO.

Budimpešta, 25. januarja. (Lj. k. u.) — Brezlično.) Šef tiskovne urada severoameriških Zedinjenih držav, Creer, je došel v Budimpešto, da proučuje javne razmere in da se pogaja zaradi direktne poročevalske službe z Ameriko.

RUMUNI SE UMIKAJO Z OGRSKEGA?

Budimpešta, 25. januarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada je »Pester Lloyd« izvedel s poučene strani, da se rumunske čet na Sedmograškem še vedno umikajo za demarkacijsko črto. Dosedaj se še ni moglo ugotoviti, ali se je ta ukrep odredil le, da se prepreči cepljenje sil, ali pa pod pritiskom političnih razmer na Rumunskem. Kakor se govori, so na Rumunskem izbruhnili večji kmetijski nemiri. Druga govorica pravi, da so Rusi in Ukrajinci vpadli v Besarabijo in da mora vsled tega Rumunija zbrati vse razpoložljive vojaške sile. V protislovju s temi vestmi je poročilo, da Rumuni na črti Sibinje-Fogaraš dovažajo močne čete, da zatrejo stavko sedmograjskih železničarjev.

MONARHISTIČNO GIBANJE NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 24. jan. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Posadke libonske so republikanski vladi prijazna. Kakor javlja oficijozna nota, so s provinco prišla ojačenja v Lizbono, kar bo vlado usposobilo, da zatre ustajo. Sinoči je rušilec obstreljeval Oporto. Ustaši so pobegnili proti Queluzu, severno Lizbone. Monarhistična baterijska posadka se je vdala.

Pariz, 25. jan. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Po brzjavkah, ki so bile 23. t. m. oddane na Portugalskem, se da soditi, da monarhistično gibanje na jugu dežele ne napreduje. V Lizboni visijo raz mnogih zasebnih hiš republikanske zastave. Četa polkovnika Silve Ramona, ki so imele nalog, da ukrote upornike v Sutarom, so se pridružile monarhističnemu gibanju. Mestni svet v Oortu je odstopil. Monarhisti sovražne demonstracije so zatrli. Provizorni svet je razveljavil zakon o ločitvi cerkve od države. Republikanska topničarska »Limpopo«, ki se je umaknila pred artiljerijskim ognjem monarhistov, se je nasidrala v Vigu.

TROCKIJ PADEL?

Rotterdam, 25. jan. Iz Rusije prihajajo poročila, da je v bitki ob Narvi, kjer so bili boljševiki poraženi, padel Trockij. Vendar se doslej ta vest še ne potrjuje.

NEMČIJA OBSOJA NASILEN MIR.

Berlin, 25. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Državni tajnik urada za zunanje stvari grof Brockdorff-Rantzau je sprejel inozemske častnike, med njimi tudi iz ententnih dežel in Amerike, ki se sedaj mude v Berlinu. V svojem nagovoru je poudarjal, da se je tudi od strani nove nemške vlade predlagalo, naj se upostavi nevtralna komisija, ki naj ugotovi, kdo je kriv vojne. Tej komisiji naj bi se dali na razpolago vsi tajni akti in arhivi vsega sveta, da bi se mogla sestaviti objektivna slika razvoja dogodkov, ki so l. 1914. privedli do svetovne vojske. Končno je naglašal, da bodo vedno vojne, dokler bo živela misel masčevanja. Dokler se bodo izvrševala nad narodno posestjo nasilja, bodo morali narodi v stremljenju po svobodi iskati pomoči v orožju. Dokler bodo iredenti na svetu, bodo državniki le z negotovostjo in neodkritosrčnostjo med seboj občevali.

MIROVNI POSVET.

Pariz, 25. jan. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Posebni poročevalec Reuterjevega urada na medzavezniškem posvetu v Parizu je izvedel, da so angleški zastopniki pripravljani, prepustiti gotove probleme o bodočnosti Mezopotamije, Avstralije in nemških kolonij zvezi narodov, čim bo ustanovljena, in sicer zaradi tega, da ne trati časa, ki je odmerjen mirovnemu posvetu. Iz tega sledi, da Anglija ne namerava staviti nikakih teritorialnih zahtev, ki ne bi bile združljive z načeli zveze narodov.

Prosveta.

pr Narodno gledališče. Nedelja, dne 26. t. m. Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Izven abonementa. Popoldne ob pol 3. uri. — Čajkovskij: »Jevgenij Onjegin«. Abonement »B«. Zvečer ob pol 8. uri. — Ponderlek, dne 27. januarja Hervé: »Mamsell Nitouche«. Abonement »C«. Zvečer ob pol 8. uri.

pr Nova drama »Mrak« od Petra Petroviča, se je igrala z uspehom na gledališču v Osjeku.

Vestnik S. K. S. Z.

• Odsek za godbo se je ustanovil pri Z. O. Ta odsek prosi, da se mu pošljejo vse skladbe, ki so se dozdale rabile pri odsekih vsaj v enem izvodu. Tudi potrebuje izvlečke godbe za proste vaje za glasovir. Odseku predseduje prof. Bajuk, ki daje radevolje potrebna pojasnila in navodila.

• Društvo »Kamnik« ima v nedeljo dne 26. prosinca svoj redni občni zbor. Vršil se ob 3. uri popoldne v Kamniškem domu.

• Tržič. Občni zbor Orla se je vršil v nedeljo, 19. t. m. ob lepi udeležbi naših fantov. Pristopilo je 40 mladeničev Orlov. Predsednik je g. kaplan Žužek, podpredsednik A. Ahačič, tajnik J. Grosmajer, blagajnik D. Krašovec, nam. K. Pravst, načelnik V. Zupan, podnačelnik K. Srečnik. Sklenilo se je ob sredah zvečer prirediti sestanke za telovadce. Blagajnik ima nad tisoč kron prihrankov, ki se bodo porabili za popravilo orodja in za poznejše izlete. — Tudi ženski odsek se je prenovil. V nedeljo je imel društveno mašo. Predsednica mu je gospa M. Vider. — V ponedeljek zvečer je predaval v društvu gosp. župnik o boljševizmu in špartakovcih ter opisal boljševiške šole in reformo zakona v Rusiji. Po predavanju je pristopilo več delavcev v jugoslovansko strokovno organizacijo.

• Šmartno pod Šmarno goro. Odkar smo dobili k nam g. kaplana, je tudi pri

nas oživelo društveno življenje, ki je med vojno skoraj popolnoma zamrlo. 12. t. m. smo imeli sestanek, na katerem nas je g. kaplan Ant. Anžič spodbudil in navdušil za zopetno izobraževalno delo. 19. t. m. smo imeli občni zbor izobraževalnega društva in Orlo. K prvemu je pristopilo nad 130 članov in članic, k Orlu 27 članov. Kdor še ni, pridri v naše vrste! Vsega bo dovolj: pouka in poštene zabave. Starši, pošljite svoje sinove in hčere k našemu društvu. Gotovo ne bo nikomur žal. Mladenci, vsi na krov! Po dolgem trpljenju naj pride zopet nekaj prijetnih uric, kot smo jih toliko užili pred vojno. Zato na svidenje!

• Vodnikova slavnost. Bralno in pevsko društvo »Toplice« v Toplicah priredi v nedeljo, 26. januarja Valentin Vodnikovo slavnost v spomin stoletnice smrti s sledečim sporedom: 1. Slavnostni govor. — 2. Živa slika. — 3. Deklamacije Vodnikovih pesmi in petje. — 4. Linhart, »Zupanova Micka«. — Slavnost se vrši ob 7. uri zvečer v vojaški baraki.

• Mariborski Orel. Iz Maribora nam poročajo 25. t. m.: Nocoj je mariborski Orel imel svoj občni zbor, na katerem sta govorila dr. Verstovšek in podpredsednik Zveze Orlov brat Podlesnik. Napravil se je načrt, da se orlovska organizacija razširi po vseh večjih krajih, posebno na jezikovni meji. Mariborski Orel je svojega dosedanjega predsednika dr. Verstovška izvolil za častnega člana.

• Gomilsko. Bralno društvo priredi na Svehnico 2. februarja popoldne ob 3. uri v Gasilnem domu dr. Krekovo igro: »Tri sestre«.

Razne novice.

r Palača miru. Oči celega sveta se obračajo danes na palačo miru, ki pa ni prekrasno poslopje v Haagu, ki nosi že nekaj let oficijalni, lepo zveneči naziv mirovne palače. V človeški povestnici bo ta naziv zavzela palača francoskega ministra za zunanje reči v Parizu na Quai d'Orsey. Pariški dopisnik »Daily Maila« je imel priliko ogledati si dvorane, ki so opremljene v slogu Ludvika XIV. ter popisuje v rečenem listu vso lepoto in krasoto, ki jo je videl. Pravi namreč, da prekrasna okolica, zlato pohištvo, gobelini, ki so jih ustvarili sloveči umetniki izza dobe kralja Solnce, orjaški kristalni lestenci itd. mogočno učinkujejo tudi na odposlance, ki imajo sicer razvajeno oko za take gldzavosti, da jih vsekako povdičuje. Prvi sestanek se je vršil v dvorani, ki ima rdeče stene. Na peči stoji dragocena sofa boginje zmage nad prekrasno uro iz XVII. stoletja, in od rečene ure ima dvorana svoje ime »urna dvorana«. V tej dvorani so se že tekom vojske večkrat vršila posvetovanja ministrov ententnih držav. Sosednja dvorana je določena kakor obednica za udeležence na mirovni konferenci. Odposlanci, ki se bodo hoteli nekoliko oddahniti, kaditi ali se pomeniti med štirimi očmi z zastopniki drugih držav, bodo našli tu miren kotiček ter vse inozemsko in domače časopise. V tem nadstropju je tudi velika konferenčna dvorana, ki je še bolj dragoceno opremljena kakor že popisani dvorani. Osem velikih kristalnih lestencev zaliva dvorano s svetlobo. Tu neki se bo vršila glavna mirovna konferenca, dočim so vse druge dvorane določene za predposvetovanja. Sredi dvorane stoji v podobi podkve miza, pri kateri sedi lahko 120 ljudi. Za vsakim odposlancem bo sedel njegov tajnik. Poleg sedeža za predsednika konference je odbran sedež za veleposlanika Dubasta, ki ima v teh prostorih reprezentirati hišnega gospodarja. Za delegate, kateri se bodo pečali s strokovnimi vprašanji, je prekrbljeno in opremljeno v drugem nadstropju dvanajst salonov, v katerih je bivala družina ministra zunanjih reči gosp. Pichona, ki se je med tem preselila v III. nadstropje. Balkanskemu komiteju ostane rezerviran največji salon, v katerem je cela vrsta najznamenitejših gobelinov in dragocenih preprog.

Pozdrav prekmurkim Slovencom.

Z velikom veseljem sva štela, kako je 5000 Prekmurcev manifestiralo za Jugoslavijo v Beltincih. Čiravno preganjajo Vogri in židovje vse, ki so za Jugoslavijo, se itak naši junaški bratje toga nikaj ne bojijo. Bratje, tako naprej! Prekmurje pride za gotovo vkup s Slovenci na štajerskom. Samo malo še potrpite! Ne zavpajte Vogrom in židovom! Oni ne držijo reči. V času, ko je bio kapitan Jurišič na Prekmurškem, so že včili v nekih šolah slovenski, zdaj pa je pa vse vogrski. Ponujajo vam avtonomijo pod Vogri. To je premalo. Pa tudi toga ne bi dali. Zazdaj zahtevajte, da učitelje večjo slovenski; da se popeva v cerkvi slovenski, tudi v tjejni v sobočkji cerkvi; da guctijo gospodje po kancelajah vsi slovenski. Ju-

goslovanski Prekmurci smo spravili Vogre že do toga, da nas spoznajo za Slovence. Dne 20. oktobra l. l. so ešče rekli, da ne ga Slovincov na Vogrskem. Zdaj pa tudi listi, šteri z židovi držijo, kak na priliko Kolossa Jozsef, pišejo na letakih: »Dragi slovenski bratje! Ne verjete pa tomi Kolossu! Či šče sam pete lizati židovom in Vogrom, svobodno je njemi. Mi toga nešče mo več. Tudi evangeličancem se nej trbei bojati za vōro. Jugoslavija pūstj vsakomi njegovo vōro. Zato pa, vrli bratje, katoličanci in evangeličanci, ljūbite svojo vōro, svoj domači jezik, ne dajte se vkraj včesnoti od drugih Slovincov, liki združite se ē njimi v Jugoslaviji!

Prisrčno vas pozdravlja Matjaž Kūzma in njegov prijatelj z dolinakoga Premurja, bodoči politični uradnik na Prekmürskom, šteriva se zdaj mūdiva v pošlih za Prekmürje v Ljubljani.

Nova Macedonija.

Zar je bilo malo borbe,
Zar je bilo malo trtvi;
Zar je malo — nesposobnih,
Zar je malo — bilo mrtvih?

Mi smo jednu težku gubu,
A tu skoro izlečili;
A sada smo več i drugu,
Na svom telu zadobili?!

S pozornice nestalo je
Macedonskog živog vrela,
Nestalo je žive rane
S junačkoga srpekoga tela.

Oče sada nova rana
Na Primorju da se stvoril,
Novi »Vulkan« mesto starog
»Erupciju« — da otvori?!

Bolgari se umirili,
To je davno moglo biti!
Tako će se isto sada
Ovi novi — umiriti —!

Ti junaci na »pesmama«
Traže sada — gotovine;
Samo tako neka jure
Pa dobit' će i batine!

Macedonsko vrelo novo,
Misli, oče; da se javi;
Ali će ga šumadinac
U začetku da ugnjavi.

Neka znaju Talijani,
Da Bugari oni nisu;
To je vojska najlošija!
A Bugari — junaci su!

S Bugarima, s junacima
Mi smo muški vojevali,
A kada su Talijani
Kubarici odstupali.

Mi želimo, mir očemo,
Teško tome ko ga ruši,
Tome vragu nad glavom će
Srpska bomba da se puši!

K sebi ruke vojsko vaša,
K sebi ruke Talijani.
Iz iskustva poznajete:
Kako Srbini zemlju brani.

Poruka je vama Lahí:
Kad oružjem dobijete,
Onda treba ponosito
Pred Europom da smijete.

Ljubljana, 29. XII. 1918.

St. T. M., vojvoda komitski.

Kritičen položaj v ententi radi Italije.

»Secolo« od 15. jan. 1919 prinaša sledečo brzojavko iz Londona: Angleško časopisje za Bissolatija. Neodobravanje razdora, ki vlada v vseh deželah zaveznikov. Prizor organiziran proti Bissolatiu tekoma shoda v Scali, je vzbudil zanimanje angleškega časopisja za italijansko situacijo. Videti veliko zanimanje italijanskega časopisja za Bissolatijsvo izjavo glede italijanske politike in prepričani, da njegove intencije niso v skladu z oficijelnimi namešči. Zdi se, da ta demonstracija ni bila popolnoma prostovoljna. Ministerski predsednik Orlando se je moral v največji naglici povrniti v Rim in pustiti Sonnina sagemga, da brani politiko, ki se sklada z njegovim imenom. Politični korespondent »Timesa« iz Pariza brzojavlja svojemu listu, da je obžalovati odsotnost prvega italijanskega ministra. »Dily News« pravi, da je smatrati demonstracijo proti Bissolatiu kot znamenje nesloge med zavezniki in ta nesloga ni samo v Italiji, ampak ima svojo plat v Franciji in v Angliji. »Morning Post«, ki prinaša širše poročilo o Bissolatijskem govoru, opozarja na prisotnost oficirjev in generalov v gledališču Seala, kojih prisotnost pomenja odobravanje njegove politike. Poročevalec prinaša tudi italijanske komentarje, ki obžalujejo izgredo, ki niso častni za napredno in za politično izobraženo mesto, kot je Milan. Tudi

»Manchester Guardian« opozarja svoje čitatelje na delikatno politično situacijo v Italiji in izraža mnenje, če tudi optimistično, da Orlandov kabinet v svoji sedanjih oblikah ne bo mogel dolgo obstati. (Druge dele angleških komentarjev je, kakor javlja »Secolo«, italijanska cenzura zaplenila.)

Slovinci v Trstu.

Mišljenje laškega naroda kaže poseben značilno sledeči članek, ki ga je prinesel »Corriere della sera«:

Iz Trsta je prišla vest, da se ima izvršiti v mestu izčiščenje mesta. Ta odredba je zelo dobra, toda zakaj se to vršilo na njo tako pozno, dva meseca po okupaciji in ne takrat, ko smo mi časnikarji opozarjali na obupne klice in pomoč, ki so prihajali iz Trsta?!

Opetovano smo že poudarjali, da je Trst prenapolnjen s prebivalstvom. To je mešano in zbrano iz vseh strani sveta. Večji del je prihajal iz bivše Avstro-Ogrske, mešanica nemška, ogrska, slovenska, turška, hercegovaška, ki v resnici ni dila po čistokrvnem italijanstvu.

Invazija ljudstva, ki je prihajala s Krasa, ki je grč, rumen in jugoslovanski, se je neovirano nadaljevala tedne in tedne, med tem ko so karabinerji branili Tržačanom iti samo v bližnje dežele, meječe na Italijo, in dočim je bilo bivšim irentistom, ki so bili ubežali v Italijo, prepovedano vrniti se v svoje rodno mesto. Posledica je bila, da se je marsikateri Italijan premislil, predno je nastopil težavno pot, priboriti si vseh potrebnih dovoljenj in dokumentov.

Od druge strani, s Krasa, pa je bila pot prosta, in ljudstvo mešano je prihajalo in prihaja. Občevalo se je z Dunajem, z Budimpešto, vlaki so vozili sem in tja. Od Italije smo bili ločeni. Meščani so mogli čakati. Počasi šele se je položaj izpremenil, ker se je začelo umevati, da je Trst veliko mesto, polno prebivalcev, ki v tem času vstajenja rabijo živl, gibanja in ki željno pričakujejo, da se lotijo svojih zadev. Ne zadostuje jim samo, da so se ustanovili v mestu različni generali in pa polno število vojaških poveljstev.

Toda kraška invazija se kljub temu ni ustavila. Šele sedaj se je začelo delati v tem smislu, da se ta dotok ovre. Toda dva zamujena meseca bosta imela gotovo svoje vplive na bodoči položaj mesta.

Pomislite: pred vojno je Trst štel približno 215.000 prebivalcev, med vojno je to število padlo na 150.000, danes pa je zrastle na 300.000. (??)

Odkod je prišlo vse to ljudstvo? Gotovo ne iz Italije, iz razlogov, ki smo jih gori povedali. Prišlo je iz bivše Avstrije, privlekel jih je vonj morja in svobode. Toda med mnogimi novodošleci, ki so prišli v revščini in pomanjkanju, jih je tudi mnogo, ki so prišli v Trst, dobro vedoč, kaj hočejo. Pomešani med množico, so ti odposlanci začetka ostali neopaženi in so v polumraku starega mesta v vseh jezikih samo ne v našem, šepetali skrivnostne besede, ki jih lahko uganemo: »Jugoslovanski rod se dviga in bo postal silen. Pomislite Tržačani, kaj delate! Države entente ne mislijo kakor imperialistična Italija in bodo podpirale veliko Jugoslavijo. Trst bo zadušeno od Benetk, če bo prost, bo mogočen...« Mislimo, da zadostuje.

Pri tej propagandi sodelujejo bivši policisti avstrijski, bivši uradniki, žene avstrijskih oficirjev, Nemci, ki iščejo služb in drugi. Ta propaganda bila je strup, ki bi prej ali slej pokvarila dobro kri našega mesta.

Vrhutega je grozila vsled preobilnega prebivalstva še druga škoda Tržačanom. Vsi, ki so prišli s Krasa v teh dveh mesecih, naj so se imeli ali ne lice protitalijanskih agitatorjev, so iskali služb in dela. Stvar ni bila lahka, toda mnogi so ga našli. Kadar se bodo vrnili Italijani, bodo našli vsa mesta zasedena. In ali naj se potem vrnejo?

Ni bilo več drugega pomočka, kakor mesto izprazniti, Trst izčistiti. Vsi tisti, ki ne bodo mogli dokazati, da stanujejo v mestu, še predno se je začela vojska, se bodo morali vrniti v svoje mrzle kraje. Ta odredba seveda ne zadeva Italijanov.

Bog bodi zahvaljen! Želim si, da bi se izčiščenje izvršilo hitro, da bomo mogli prihodnjo spomlad, potem ko bode iz Trsta izginila slovanska burja, dihati zrak čisto italijanski.

Trst se namerava tedaj izčistiti, kakor se je bila izčistila že Gorica. Italijanskim imperialistom, ki sicer neomajno trdijo, da so to čisto italijanska mesta, je bilo sedaj očitno preveč Jugoslovancov, tako v Gorici, kakor v Trstu. Samo majhen razloček je bil med enim mestom in drugim. Za Gorico so vedeli že tudi v Italiji, da je to po večini slovensko mesto, zato se je »izčiščenje« začelo takoj prvi dan. Glede Trsta pa so bili gospodje napočno informirani, imeli so v resnici to mesto za mesto, v katerem je samo puro sangue. V svoje začudenje pa so nešte-

vilna italijanska poveljstva sedaj zapazila, da je Trst vse prej, kakor čisto italijanski. In zato sedaj ta odredba, ki naj čez noč ustvari iz Trsta čistokrvni laški kraj. Vsi argumenti, ki se navajajo v upravičene tege dejstva, so zviti iz trte. Smešno je trditi, da je v zadnjih dveh mesecih prišlo to slovansko prebivalstvo v Trst. Prav kakor bi bili Italijani prinesli v Trst samo srečo in blagostanje, in kakor da bi se sedaj pod italijansko okupacijo cedilo po tržaških ulicah mleko in med! Saj vidimo, da se je v času italijanske okupacije v Trstu življenje sila otežilo, pa ne morda radi kraške invazije, ampak radi številnega italijanskega vojaštva, radi nedostatnega dovoza živl, radi nepravilne relacije med krono in liro, radi pomanjkanja dela, ki je postalo posebno akutno za časa okupacije. Ti vzroki pa ne bodo odpadli, tudi ako se Trst »izčisti«. Gotovo pa je to, da naš kraški kmet ravno sedaj ni imel nobenega povoda siliti v Trst. Mi smo po skušnjah, ki jih imamo iz Gorice, uverjeni, da Italijani ne bodo izganjali samo onih Slovanov, ki so prišli tekom vojne v Trst (teh bo presneto malo), ampak, da bodo skušali odpraviti tudi one, ki bivajo tam že leta in leta! Iznali bodo vse, ki nimajo v Trstu domovinske pravice, in teh bo mnogo! Saj leži Trst sedaj v območju italijanske države, ki je bila in je zaščitnica svobode in pravice, omike in napredka, kakor to vedno poudarja sama!

Nemoralne laške metode.

Gorica, januarja 1919.

»Goriška Straža« še ne sme iziti, čeravno čaka na tozadevno dovoljenje že dva meseca in bržkone tudi še ne bo izšla tako kmalu; pač pa je prišel od nekdaj neki Jussig (Jusič), poklican od goriških Lahov, ki so zastoj iskali v to svrhu izdajice med goriškimi Slovinci, kateri naj bi začel izdajati slovenski list. Ta »Goriški Slovinc« (tako se bo imenoval novi list) naj bi nam polagoma vcepil ljubezen do velike in po tujem požrešne Italije. Jusič, sam morda dober in pošten beneški Slovinc, misli, da so goriški Slovinci tako nezavedni in nerazodni, kakor on sam. Mož, ki je pred vojsko špijoniral po naših hribih v prilogo Italiji, niti pojmiti ne more, kako tukajšnji ljudje sovražijo Italijo, v kolikor jim dopušča krščanska morala, prav mnogi pa še bolj.

To je dejstvo, ki ga ne izpodbijejo niti tiste mestne slovenske frfule, katere simpatizirajo po raznih vogalih ob prilično poznih urah s kakim krmeljčavim »sottotenentem«, niti tiste plesonarje poljedelske Urške in Pepce, ki laškim vojaškim muzikantarjem na ljubo prodajajo po ceni svoj narodni ponos. Pred tremi meseci »eč kete baratom« — danes »si ancha io go amici italiani«. Sram vas bodi, te in one, za poprej in za sedaj!

Sicer je stvar neoporečna, da so Lahí, kar se tiče hlinjenja in prilizovanja, sladkanja in prikupovanja neprekosljivi mojstri. Kar ne gre s sladkimi besedami, gre s sladkimi in nesladkimi darili, koje sipajo zlasti med otroke, ker dobro vedo, da če imajo otroke, imajo tudi stariše in tako polagoma vse. Pri tem pa znajo tako lepo in oprezno postopati, kot mačka okrog vrele kaše. Sedaj razumejo tudi tisti, ki niso prej razumeli, zakaj jim pravijo Nemci »Katzelmacher«. Potemtakem ni čuda, če se jim posreči vloviti nekaj v svoje, za nekatere nevidne, široko razprostrte mreže; zlasti še, ker trpi ljudstvo več ali manj pomanjkanje vsega, kar potrebuje človek, od strehe nad glavo pa do podplatov pod nogama, in vsega, kar dan k dnevu zahteva človeški želoedec. Sicer velja to prilizovanje in »umetno razpečavanje daril« za razmere po deželi in ne za mesto Gorica.

Še neko vabo uporabljajo Italijani, da bi se priljubili med našim ljudstvom; tudi to velja v prvi vrsti za deželo. Nedeljo za nedeljo namreč prirejajo rekli bi po vsej deželi te nesrečne pleske, ki so že od nekdaj naša rak-rana. Upali smo, da bo tozadevno po vojski bolje, toda hudič se poslužuje takih okoliščin in takih skušnjavcev, da si ubogo ljudstvo pri najboljši volji ne more pomagati. Vsi izgovori le malo ali nič ne zaležejo. Ko so rekla dekleta v neki vasi, da nimajo obuvala in ne morejo priti na ples, je bilo takoj 40 parov novih ženskih čevljev na razpolago. In ko je drugod duhovnik grajal ples, češ, da je v teh razmerah iz narodnega in verskega stališča obsodbe vreden, se je moral za to zagovarjati pred vojaškim »comando«. Tako hočejo ljudstvo demoralizirati in polagoma zamoriti v njem narodni in verski čut. Oba sta pri nas v ozki zvezi, kot nam kažejo slučajni iz bližnje preteklosti.

Toda tudi v mestu se pridno vrtijo. Saj so se vračali urni plesavci in plesalke (vojaki in laške mestne šenornice) v nedeljo, dne 5. t. m., domov šele takrat, ko so ljudje šli k sv. maši. Tako nam hočejo to kulturo na vsak način vcepiti v naše, kot pravijo oni, »nekulturne glave«. Samo bojimo se, da bo ta kultura ostala le v petah in da se gospoda ne bo brigala veliko za drugo kulturo.

Tiskani razglasi po deželi in mestu so nam sicer dosti, prav veliko obetali, toda ostalo je vse »na papirju po vogalih«. Za demoralizacijo in korupcijo ljudstva se že skrbi, a ne za izobrazbo! To bridko resnico nam radi in s krvavečim srcem podpišejo stariši naših ubogih goriških slovenskih otrok, ki so brez šolskega pouka.

Sicer meni civilni komisar goriški, g. Gottardi, pri katerem se je zglasila slovenska deputacija v zadevi slovenskih šol, da se bodo otvorile v mestu tudi slovenske ljudske šole (italijanske so se 9. t. m.), ko se bodo dogradile v ta namen potrebne barake. Po njegovi misli morajo v Gregorčičevih zavodih — štiri po številu — (ki so dobro obnovljeni in že popravljeni) stanovati vojniki. Seveda za italijanske ljudske mestne šole se je prostor takoj pripravil, za slovenske se bo najbrže pripravil šele o sv. Nikolji. Slovenske srednje šole ne bodo otvorjene, meni dotični gospod, in sploh se nam je treba prilagoditi razmeram beneških Slovincov in ne si delati iluzij, kajti kar so Italijani zasedli, so zasedli za večne čase.

Medtem pa se italijanski listi med seboj prepirajo in Bissolati propoveduje, da Italija ne sme imeti nobenega neitalijanskega zaledja ter da nujno potrebuje z Jugoslavi, Nemci in Grki sporazuma.

Drobiž iz Gorice.

Za rojstni dan italijanske kraljice Helene so hoteli knezonadškofu zopet usiliti italijansko trikoloro. Nek stotnik, ki baje ni imel drugega opravka, dr. Oblascjach, in pa še nekdo drugi so temeljito pogoreli, češ: naj prinesejo tozadevni ukaz od vojaškega mestnega poveljstva.

Ko so dijaki, ki študirajo na Kranjskem, prišli za božične praznike domov, so nekatere takoj poslali nazaj na Kranjsko (Kobaridce), drugim pa ne marajo dati potnega dovoljenja za nazaj, ali pa ga dobijo le po velikih težavah.

Sliši in vzdržuje se govorica, da je g. uradnik Stepančič (oddelek za begunske podpore pri goriškem glavarstvu) pomagal našim narodnjakom v Krmini in dalje v Italijo. Upamo, da je to le govorica in nečemo nobenemu delati krivice. Toda že danes rečemo: Gorje izdajcam!

Na mesto Zorziya je menda imenovan prosluli superhinevec in hiper-neznačajnejš Vincí.

Bombig, trgovec s štandreškimi krompirjem in »sindaco di Gorizia« je tudi moral v Rim delat štafažo ob priliki Wilsonovega obiska. Je od nekdaj »imeniten« govornik, zato so ga laški listi laskavo pohvalili tako-le: »Anche il sindaco di Gorizia Bombig pronunzio alcune parole, namreč na nekem slavnostnem banketu.

Po aretaciji dr. Breclja in raznih izjavah na kompetentnih mestih, da bodo sledile oziroma bi morale slediti tej še druge, je ozračje tu še bolj čudno, neprijetno. Če bi Ljubljancani poznali prijetnosti, ki v njih živimo in ki jih s strahom še pričakujemo, potem bi gotovo manj pili, se med seboj manj lasali, tem bolj pa delali za osvoboditev Goriške. — V Ljubljano bi moralo par karabinerjev, zlasti tisti debeli s črno brado, pa bi nihče ne ostajal »über die Stunde« po krčmah.

Špijonov imamo na izbiri. Razni bivši goriško-ljubljanski, ki so sedeli in igrali preferanço po kavarnah, so v primeri z našimi — prave muhe; zlasti še, ker imajo redko lastnost bilokacije; skoraj ob istem času jih vidiš pri Batjelu, pri Maksu (ki zadnje čase toči vino II. vrste) in pri Jelenju. Pa imej mirno vest, če moreš!

Dr. Faidutti in dr. Bugatto bi rada izdala na Furlane nekaj manifest, da naj se prilagode novim razmeram in da se ona dva mislita odtegniti javnemu političnemu življenju.

V Istriji, menda v Vižinadi, pa živi gospod, ki pismeno in ustmeno vestno povprašuje, je li msgr. Faidutti že resigniral na prošnjo, češ: mors tua vita mea, ki sem Codellijev sorodnik v desetem kolenu.

Ne da se več tajiti, da se v mestu že dajo zasledovati blažilni vplivi visoke italijanske oziroma latinske civilizacije: stopiš zjutraj ali čez dan na cesto, in takoj vidiš, kako vojaki prdno in očitno »gasče« razne vogale in hišne vhode — še nikoli ni bilo mesto v tem pogledu tako umazano, kakor sedaj. Greš po cesti, pa slišiš vojaka, ki vidita m'no iti duhovnika, kako zastavi tovariš tovarišu duhovito uganko: che differenza esiste tra un prete e un cane; naposled stopiš v cerkev in glej, leta in leta je pel gospod genitor, ampak 1. januarja 1919 mu je pod vplivom italijanske kulture naenkrat utekel nekoliko zagrljen, sicer pa odločno krepak ženitor!

Gospodarske novice.

Slovenska sladkorna industrija. Preljeli smo: V sedanjem času vsi občutimo, kaj je narod brez svoje industrije, posebno z ozirom na pridelovanje sladkorja. Domače sladkorno podietje bi brezdvom-

no imelo lepo bodočnost in koristilo bi podjetnikom, predvsem pa kmetom, ki bi lahko drago razpečavali sladkorno peso in uporabljali izvrstne tovarniške odpadke. Zato se je odločil podpisati pripravljali odbor ustanovitvi slovensko sladkorno industrijo v večjem tovarniškem obsegu na veleposestvu Krupa v Belokrajini, kjer so brez dvoma dani vsi pogoji za nameravano velepodjetje. To dokazuje dejstvo, da so še pred vojno nameravali tu tujci osnovati slično tovarno. V ta namen vabimo vse zainteresirane, predvsem naše denarne zavode, naše kapitaliste in trgovce ter vso slovensko javnost, da prijavijo svoj pristop podpisanemu odboru. — Za pripravljali odbor slov. sladkorne industrije: Josip Zirc, Krupa, Gradac, Belokrajina. — Op. uredništva: Mi smo mnenja, da se bo za to vrsto industrije naša kmečka zadružna organizacija morala prav posebno zanimati. Ni dvoma, da se bo izdelovanje sladkorne pese pri nas razširilo; pustiti pa ne bomo smeli, da bi s tem kmet prišel v odvisnost od velikega kapitala. Želimo v interesu našega kmeta, da bi ta misel v kmetijski zadružni organizaciji pridobila tla.

Dunaju. Na Dunaju se je imela vršiti v nedeljo v cerkvi Marije Pomočnice pobožnost, pri kateri je imel govoriti P. Gatterer o temi: »S celim krščanstvom na dan!« Iz hujskajoče pisave lista »Abend« in iz nekega nagovora na množico, se je dalo sklepati, da se nekaj pripravlja proti temu. Res je prišlo ta dan popoldne po ulici kakih sto mož rdeče garde, ki jih je vodil neki žid v spremstvu nekaterih mladih ljudi, ki so imeli namen, udreti v cerkev. Zato so pobožnost odpovedali in cerkev zaprli.

Jugoslavenska šumska industrija, d. d., Zagreb. Dne 20. o. m. održana je v prostorijama Narodne banke, d. d. u Zagrebu konstituirajoča glavna skupština gornje industrije, koja je, kako je poznato, prekulpa od tvrtke Arnold Spitz, Budapest, drveni posao i postojeću pilanu v Plaskom, na temelju ugovora sa ogulinjskom imovnom općinom u Ogulinu. — U ravnateljstvo birana su sljedeća gg.: Dr. Bogdan Medaković, predsjednik hrv. sabora i narodni poslanik, Zagreb; Janko Zimmermann, veletržac i posjednik, Zagreb;

Mibajlo Salgo, veleindustrijalac i posjednik, Budapest; Ervin Weiss, veletržec, Zagreb; Stanislav I. Lubienski, glav. ravnatelj Narodne banke, d. d., Zagreb; Dr. Branko Arko, odvjet, perovodja i posjednik, Zagreb; dok su u nadzorni odbor birana gg.: Dr. Edo Radošević, zubar i posjednik, Zagreb; Ivo Grgurina, veletržec i posjednik, Opatija, odnosno Zagreb; Stevo Kosanović, proto u Plaskom; Pavao Huber, glav. knjigovodja i prokurista Narodne banke, d. d., Zagreb. — Veseli nas, da je i opet jedno poduzeće, koje je dosada bilo radilo isključivo stranim kapitalom, prešlo u narodne ruke.

Izdaja delnic delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani se je zaključila z jako lepim uspehom. Nova emisija obsega 2000 delnic, predbeležilo se jih je pa 3837. Večjim podpisovalcem se je moralo število podpisanih delnic znatno omejiti; dala se jim je pa prednostna pravica pri podpisovanju naslednje emisije, ki se v kratkem izvrši.

Vojaški konji. Glede konj bivše avstro-ograrske armade na deželi se vedno nismo na jasnem. Ko se je razsela avstro-ograrska armada, so prišle začetkom listopada 1. l. množice utrujenih in sestranih konj v deželo. — Te uboge živali so se pasle, propuščene same sebi, od Skofje Loke do Ljubljane in daleč naokrog, in le nekaj dni trajajočemu lepemu, toplemu vremenu se je zahvaliti, da se jih je toliko ohranilo pri življenju. — Kajti ko je bil dober teden začelo zmrzovati in je zmrznila popolnoma vsa paša, bi konji morali poginiti hitro. — Seveda se v onih razmerah in pri tolikem navalu ni dalo in ni moglo ničesar boljše ukreniti, in Narodna vlada je storila vse, kar je pač mogla, da so prišli konji čimprej pod streho in v oskrbo kmetovalcev, ker je uvidela, da se na drug način to ne bo dalo izvesti. — Dne 12. listopada se je v topničarji vojašnici javno razglasilo, da so konji, ki se pasejo brez nadzorstva, brezplačna last onega posestnika, ki ga ulovi in krmi. — Ta glas se je hitro raznesel po deželi in vse je hitelo loviti konje, in med temi je bilo tudi dosti takih, ki konj s svojo krmo ne morejo prekriti čez zimo, toda konja zastojni bi pa le vendar rad imeli, četudi ga kasneje mora prodati. Vsled tega je bilo med tem časom dosti konj za prodanih, kar se jim vsled tega ne more šteti v zlo. Ko so pa pozneje ljudje uvideli, da cenijo konje v Kranju in v Nušakov vojašnici v Ljubljani, so večinoma gnali svoje vojaške konje prostovoljno cenit k dotičnim komisijam. Sedaj pa, kakor se čuje, bo treba vnovič k novim komisijam gnati te konje. Poudariti je treba, da je letos krma jako draga. Dalje je tudi na Gorenjsko prišlo mnogo brejih in plemenskih kobil vročkrvnih lahkejših plemen, kakor je domače noriško. V zelo hribovitih krajih in slabih strnih potih pa ti konji na Gorenjskem veliko bolj ugajajo,

kakor domači težki in okorni. Zato bi ne bilo umestno, da se to breje plemenske kobile na Gorenjskem odvzamejo, kajti ljudje bi se jako težko ločili od njih, ker so to jako skromni, vstrajni in trdni konji, kar nam najbolj potrjuje svetovna vojska, v kateri so ti konji največ vzdržali. Pač pa bi bilo dobro, da se tudi na Gorenjsko pošlje nekaj žrebcev za take manjše plemenske kobile. Prišli smo tudi konjejevi v popolnoma drug položaj, in naši novi odjemalci na Balkanu, naši bratje Hrvatji in Srbi so kupili le za vročkrvne konje lahkejših plemen, katere plačajo dobro, med tem ko za težke in okorne konje ni kupcev. Odprti se je nam konjejejem nov trg in nov izvoz, in po tem bomo tudi mi morali uravnati našo konjejevo. — Ljubno, 16. januarja 1919. — Cvenkel, župan.

Srbsko brodersko društvo. Ne bo mnogim znano, da je Srbija osnovala že 1. 1890. svoje brodersko društvo. To društvo ma 3 milijone dinarjev delniške glavnice. Država kot taka ni delničar društva, a zato posedujejo razna upravna telesa mnogo društvenih delnic. Subvencije društvo ne dobiva; država samo jamči delničarjem letni šestodstotni dobiček. Nadalje je tudi prevzela država leta 1908. jamstvo za društven dolg od 1 milijona dinarjev. Vlada kontrolira društvo potom stalnega komisarja. Kot poroča »Srpski Ekonomist«, sestoji plovni park od 1. enajst parobrodov z 1065 nominalnimi in 4680 indiciranimi konjskimi silami in tovrne zmoglosti od 717 ton; 2. 49 ladij vlačil (šleperjev) raznega kalibra s tovrno zmoglostjo od 217.700 ton; in 3. 18 pontonov. Delokrog društva je jako omejen, a) na Donavi od Dunaja do Radnjeva, b) na Savi od Belgrada do Srpske Rače. Na naši obali ima društvo 16, na avstro-ogrski vsega 4 agencije. Od 11 parobrodov je odrejenih 6 za potniško, 2 za mešano, in 3 za tovrno službo. Delovanje društva obstoja povečini v lokalnem prometu, izmenjavi blaga in prevozu potnikov med domačimi mesti. Pri zunanji plovi — uvoz in izvoz — sodeluje jako malo, največ za 5 odstotkov celoga prometa, med tem ko obavlja 75 odstotkov lokalnega prometa. Društvo ima svojo delavnico na Čukarici, kjer se izdelujejo ladje vlačilke, pontoni in vsi nadomestni deli za stroje, in kjer se popravljajo parobrodi. Parobrodi sami pa se gradijo še vedno v inozemstvu. Istotam na Čukarici leži tudi društveni zimovnik, ki obsega 3 kilometre obali in kjer se lahko shranijo čez zimo ne samo društveni, ampak tudi tuji plovni objekti. Omenjeni bodi tudi, da poseduje društvo rudnik »Aliskar« pri Brzi Palanki. Eksploatacija tega rudnika je počela šele 1. 1911. ter se ne more vsled tega o njegovi produktivnosti še nič gotovega reči. Društvo je že začelo s predpripravi za upostavo svoje prejšnje prometne službe. Barbarizem Nemcev in Madžarov pa je povzročil, da ne bo tako lahko pričeti kmalu s plovo.

K ravnokar izišli brošurici »Umor v Sarajevu« naj služi sledeča pripomba: Pokojni

nadvojvoda Ferdinand se je podal s svojo soprogom nekoliko pred svetovno vojno v London, baje s tendenco, da si izsili gotove kompenzacije za odstop od zveze z Nemčijo. V Londonu je bil prijazen sprejet. Gotovo je torej, da je postal nadvojvoda nemški in mažarski imperialistični politiki bolj nevaren kakor Srbom in jasno je, da je iniciativa za umor brez dvoma prišla iz ministrskih palač Budimpešte in Berlina. Ne mislimo s tem zagovarjati pokojnega Habsburžana, ki je bil sicer slab človek, ampak pribiti hočemo s tem le, da Srbije ne zadeva nobena krivda na svetovni vojni. Opozarjamo vse širše sloje, da si nabavijo to brošuro, padel bo od nas zadnji neuteleljni predsodek, ki ga morebiti imamo o nepravih povzročiteljih svetovne katastrofe. Javnost naj bo informirana.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu. Cena 2 K. vezana 4 K. Ta knjiga podaja stare, preizkušene domače leke ter je potrebna in koristna bolnemu pa tudi zdravemu človeku. Cesto, ko odreče že vsako umetno zdravilo, pomagajo še bolniku domači leki in zdravilna zelišča, s katerimi so si pomagali naši dеди, ki so razmerno učakali veliko višjo starost, kot mi njihovi potomci. Navedena knjiga nam našteva domače zdravilne rastline z natančnim poukom, kako je tiste pripraviti kot zdravilo in proti katerim boleznim jih je rabiti. Kot nekaj pomoček k tej knjigi je izšla tudi knjižica »Zelišča v podoba«. Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah naša zdravilna zelišča. Služila bo dobro kot pomoč k knjigi »Naša zdravila«.

Vse te knjige dobite v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

Dotična gospodična, kateri je izročil g. Dragotin Starec, poverjenik Vzajemne zavarovalnice na Proseku, nek pismo, da isto izroči ravnateljstvu Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, se prosi, da pismo nemudoma odda v pisarno zavarovalnice, Dunajska cesta št. 17.

Kdo izmed vrtniških se ujetnikov iz Rusije bi kaj vedel poročati o Francu Praprotniku. Zadnjič je pisal 9. junija 1918. Lager Tobolsk, Sibirija. Morebitna pojasnila se prosijo proti povrnitvi stroškov na naslov: Ivanka Praprotnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 75.

Kdo izmed vrtniških se ujetnikov iz Rusije bi kaj vedel poročati o Francu Praprotniku, ki je bil leta 1914. v Karpatih ujet? Zadnje njegovo poročilo se glasi od 9. junija 1918. Lager Tobolsk, Sibirija. Komur bi bilo kaj znano o njem, se prosi, da sporoči proti povrnitvi stroškov Ivanki Praprotnik, Sv. Petra cesta 75, Ljubljana.

Goriški begunec je izgubil 21. t. m. denarnico z večjo vsoto denarja in drugim listinam. Pošteni najditelj je naprošen, da jo odda proti nagradi Ben. Trampuž, begunec, Višnjagora 63.

Izgubila se je v večernem dolenskem vlaknu taška z večjo vsoto denarja. Pošteni najditelj je naprošen, naj jo odda proti dobri nagradi na policijsko ravnateljstvo.

Prosi se katerikoli onih sanitetnih vojakov, kateri so bili 18. junija p. l. navzoči pri pokopavanju mojega nepozabnega, na Plavi pri Genzonu padlega sina Ludovika Benedikta, bivšega podčastnika, ki je bil dodajen pri telefonskem polkovnem štabu domačega gorskega planinskega polka št. 2, da mi koliko možno natančno pove in opiše prostor grobnice ter ali je moj pokojni sin sam ali skupno z ostalimi tremi tovariši — žrtvami pokopan. — Nameravam namreč blagega pokojnika v mirnem času dati izkopati iz teže sovražnikove zemlje, ter položiti v našo čez vse ljubljeno domačo zemljo. — Dotičnemu vojaku zagotavljam primerno nagrado in povrnitev vseh stroškov. Josip Benedikt v palači Mestne branilnice v Ljubljani.

Proda se: blago za moško obleko, 1 šivalni stroj, 1 dežni motor, ki plaše rabljen, 2 svetilki nikljasti za gostilno. Kje, pove uprava lista pod št. 640.

Jabolka v večji množini se kupijo. Ponudbe je poslati pod šifro »Jabolka 642« na upravo »Slovenca«.

I m^o bukovich drv onemu ki prelini mirni stranki (štiri osebe) v mestu ali njegovi bližini stanovanje z dvema event. z eno sobo in kuhinjo za majnik. Cenjene ponudbe na upravo lista: »Mirnost«.

Krojaški pomočnik se sprejme pri O. Slaparju v Ravni karjevi ulici 13. Hrana na željo istotam.

Luxus avto za šest sedežev, komplet s pnevmatikami se kupi. Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro »S 32«.

Brusilni ročni vozček rabljen, se kupi za potovalno delo. — Ponudbe pod »Brusac 666« na upravo »Slovenca«.

Kupi se pisalni stroj — Ponudbe pod šifro »Stroj« na Beselji in Rožano, Ljubljana, Franečovo nabrežje št. 5.

Lepa esena baraka je naprodaj v Ljubljani. Polze se pri odvetniku dr. M. Korunu, Ljubljana, Prešernova ulica 14.

Šivilja sprejema dela na dom. Ljubljana, ulica na grad št. 2/II.

Jabučnega kisa 20 hektoliter imam na prodaj. Franc Potočnik, gostilničar, Drvoša vas, p. Filberk, Korosko. 315

Kol uradnik v posojilnici želi vstopiti gospod, zmožen 15.000 K kavlje. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Telovadec 574«.

Proda se: okna (žaluzije), okna, podobne, železne peči, stojala za štedilnike in železne postelje. Vprašati pri P. Kirb soch, Ljubljana, Kongresni trg 8.

Pnevmatiko, staro, rabljeno, kupi s kolesi, Ljubljana, Marije Terezine cesta št. 14. 545

Vdova stara 37 let, brez otrok, 6000 K premoženja, se želi poročiti z gospodom v starosti do 45 let. Vdovec z 1 ali 2 otrokoma ni izključen. Le resne ponudbe s sliko pod šifro »Vdova 626« na upravo lista.

Gospodična stara 22 let s nekaj premoženjem, lepe preteklosti, se želi seznaniti z gospodom v starosti do 30 let. Samo resne ponudbe s sliko pod šifro »Velikanoč« 625 na upravo lista.

Ženitna ponudba. Trgovsko izobraž. gospod v starosti 27 let, bivši poslovodja velike trgovine in podružnice z nekaj prihranjenega denarja, katerega čaka še dedščina v posestvih, se želi poročiti z gospodično ali vdovo od 17 do 30 let, lastnico trgovine, posestva ali mlina. Ponudbe naj se pošlje na upravo »Slovenca« pod šifro »Podjetnost — sreča 619« Tajnost zajamčena. 619

Čevlji! Sukneni domači čevlji z debelimi prešitimi klobučevinastimi podplati velikost 36—44, za par K 9-50. Za razprodajalce pri naročilu najmanj 1 tucata par K 8-50. Usnjeni vojni čevlji z lesenimi podplati in usnatimi varovalci podplatov, dobro delo in lična izvršitev s celimi usnatimi gornjimi deli za par velikost 36—41 K 28—, velikost 42—45 K 34—, Pri odjemu 12 parov površem poštnino, zavojnino ter dovolim 5% skonto. Gorski čevlji iz kraljevega usnja za moške, močni čevlji za štrpce št. 40—46 par K 75—, Usnjeni čevlji za otroke z lesenimi podplati, velikost 23—25 K 19—, 26—28 K 20-50. Pošljite po povzetju na na vse strani. Rudolf Werdishelm, zaloga tovarne za čevlje, Gradec, Sporgasse 11.

Lepa breja svinja se proda. Vprašati v pisarni klavnice v Ljubljani.

Kupujem prave snike gobe! Prodajam kremo za čevlje 1/2 doze po K 15—, Cele doze po K 28—, tuc, mast za čevlje, čevlje z lesenimi in usnatimi podplati, sirkove in žimnate torbice, toaletno milo, kolomaz, tržne torbice, lesene in porcelanaste pipe, pralni prašek itd. po najnižjih cenah. Izvrstno lansko vino: borovničar, silivovko, tropinjevo, čajni um, kavni in čajni nadomestek že sladkan. M. RANT, Kranj.

Vino, dobro, staro in silivovko ima naprodaj veleposest, Ivan Samac, Spielfeld (Spielfeld) št. 111 na Stajarskem.

Kdor želi prodati posestvo primeren prostor za trgovino ali gostilno, v večjem kraju ali blizu mesta, naj pošlje ponudbe na Josip Farkaš, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Niša z vrtom pri Mariji Pomagaj na Brezjah se proda. Poizve se pri Antonu Globočnik, Mošnjo 17 p. Radoljica.

Oplje večjo množino proda trdka A. KUSLAN, Karlovska cesta 15, v Ljubljani. — Dalje se odda tudi večjo množino vermet-vina sladkega.

Varuhinja, zanesljiva in dobronamerna, se sprejme k 3 otrokom. Starost 25 do 40 let. Dobra plača. Naslov pove uprava »Slovenca«. 356

Ženitbena ponudba. V svrhu ženitve želim znanja z lepo in vsaj nekoliko premožno gospodično, veselega značaja, katere misli postati ljubega družica in dobra gospodinja. Neomadeževana preteklost je glavni pogoj. — Moja malenkost sloni na navedenih pogojih ter sem v državni službi. Naslov in natančni podatki naj se pošljejo pod »ZLATA DOBA« 524 na upravnništvo »Slovenca«.

Gospodična se sprejme stanovanje. Naslov pove uprava lista pod št. 664.

Vzgojiteljica, starejša, se išče k odgoji, rastlin otrokom. — Reference naj se javijo pisмено na upravo »Slovenca« pod šifro »Zanesljiva« 29.

Lahok voz za vprego 1 konja in nov plug se prodaja. Terezija Cerar Sp. Domžale 4.

Za polovično ceno! 50 predmetov samo 25 kron.

Za izvoz namenjene, valed pretrganega prometa zaostale velike zaloge blaga, se oddajo za polovično ceno. Spodaj navedenih 50 predmetov stane samo 25 kron:

1 britve iz solinškega jekla, 1 žepni nož z dvema reziloma, 1 škarje, zložljive, 1 užigalnik, gori brez bencina, 1 demarica iz imit usnja, 1 čevka za smokve iz morske peno-nadomestek, 1 vratna veržica, pozlačena z obeskom, 1 par uhanov s kamni, 1 broza moderne oblike, 1 prstan, pozlačen ali aluminij, 1 igla za kravate iz simila, 1 par gumbov za manšete, duble, 12 kosov dobrih trakov za čevlje, 16 kosov pravih močnih varovalcev za podplate, 10 kosov pisalniških predmetov. Pošljite proti povzetju razpisovalca Jakob Köhlig, Dunaj III-235, Löwengasse 37a.

Smokve (fige) limone in pomerance (4) razpošlila po povzetju 482

Mihael Samida Maribor ob D., Stolni trg 3.

Trgovina z vsem inventarjem, najbolj vpeljana, z dvema blazna, zemljiščem v zelo prometnem mestu na Kranjskem, se proda valed boleznim odnosno se odda v najem. Natančnejše podatke daje g. Joža Rozman, Ljubljana, Gradišče 13.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Večje stanovanje v sredi mesta išče otrok za takoj. Eventualnega posredovalca se dobro nagradi. Ponudbe na »Unionsko klet«, Ljubljana.

Trdka F. Stiger in sin v Sloveniji Blatnici išče izurjenega

manufakturista, zmožnega slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. Prosilci naj se, s priloženimi priporočili obrnejo naravnost na trdka.

Išče se za graščino enostavna kuharica ki ume dobro kuhati in peči kruh. Plača 60 K. Ponudbe naj se pošljajo baronici Inkey, Rasinja, kraj Koprivačo.

NAZNANILO. Naznanjam p. n. občinstvu, da vrtniški se od vojakov zopet nadaljujem svojo

tapetniško obrt. Proseč nadaljue naklonjenosti se priporočam

JOSIP SLUGA, Ljubljana, Rimska cesta št. 21.

Razglas. Dne 26. t. m., v nedeljo ob 2. uri popoldan, se bo prodajalo potom javno prostovoljno dražbo na lice mesta poleg pivovarne in orožniške postaje na Vrhniki, pesestvo obstoječe iz velike močno zidane stavbe, katere je zelo primerna za ureditev kakršnokoli trgovine, gostilne, večje obrti ali podjetja.

Zadaj postopla prostorno dvorišče in krasen sadni vrt; ob vrtu teče Ljubljana, Vodovod v hiši; tudi električna razsvetljava bode na razpolago. Poleg tega parcela 4 njivo posejana s pšenico v meri ca 4000 m². Cenjeno je v skupnem K 70.000, proda pa se tudi njive na željo kupcev posebej.

Resni kupci se vlijudno vabijo na lice mesta.

Trgovina z vsem inventarjem, najbolj vpeljana, z dvema blazna, zemljiščem v zelo prometnem mestu na Kranjskem, se proda valed boleznim odnosno se odda v najem. Natančnejše podatke daje g. Joža Rozman, Ljubljana, Gradišče 13.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Marn Alojzij, trgovec in gostilničar Glince-Vič.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Marn Alojzij, trgovec in gostilničar Glince-Vič.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Marn Alojzij, trgovec in gostilničar Glince-Vič.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Marn Alojzij, trgovec in gostilničar Glince-Vič.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Marn Alojzij, trgovec in gostilničar Glince-Vič.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

Marn Alojzij, trgovec in gostilničar Glince-Vič.

Prošnja. Kdo mi more proti dobri nagradi povedati ime dotičnega, ki me tako nesramno obrekuje?

PISEMSKE ZNAMKE jugoslovanske, hrvatske, bosanske, avstrijske, italijanske, kakor tudi vojne in vojniško-poštno znamke kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. Ponudbe s cenami in avtent. vzorci na: A. Weisz, trgovina pismenih znamk na Dunaju I, Adlergasse 8. 470

KARBID od 100 kg naprej v železno-pločevnatih zabojih v vsaki množini razpošlila točno proti predplačilu »Trgovina za dušik, d. dr. v Rusah pri Mariboru«. Nadaljnja pojasnila se pri omenjeni tvornici na razpolago. 303

Halo! Radi preselitve je naprodaj večja množina usnja, obuval, gornjih delov in družih čevljarških potrebščin. Vse pravo predvojno prvo vrstno blago po znižani ceni. Ogledati se je takoj pod »usnje« na upravo »Slovenca«.

Prostovoljna dražba. V sredo, dne 29. t. m. ob 9. uri dop. se bode prodajalo potom javne dražbe na Resljevci cesti št. 24, I. nadst. razno pohištvo, podobne, oblekne, staro orožje in nekaj starih. — Kupci se vabijo!

Rum zelo fin, ter kremo za čevlje nudi trdka J. Perdan, Ljubljana.

Ženitev. Gostilničar in trgovec, 30 let star, lepe postave in prikupljivega vedenja, se želi poročiti z gospodično ali mlado vdovo. — Ponudbe s sliko na upravo lista pod šifro »Ljubljana 654«.

Iščemo organista-cerkvenika ki bi bil dober pevovedja, znal že le mnogoče poučevati tamburico in malo godbe. Dohodki letno čez 2000 K v denarju, del prehrane, ter prsto stanovanje. — Priilika za postranski zaslužek s poučevanjem klavirja. — Nastop čimpreje. — Kje pove uprava lista pod številko 651.

Ako rabite vrtna ali poljska semena pišite po cenovnik. Trgovina s semeni SEVER & komp. Ljubljana.

